

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Urednišva telefon 50, upravnništva 328.Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Pošmina plačana v polovini.

Boj sovjetov proti cerkvi
in religiji.

I.

Dovolj je znano, da so na Ruskem od re-
volucije l. 1917. naprej prišli za cerkev težki
in hudi časi. Kamorkoli je prodrila rdeča ar-
mada in kjerkoli se je sovjetska vlada vsi-
drala in povzpela, se je začel proti pravo-
slavni cerkvi hud boj; vzeli so ji vse pravice,
čakali so jo jetniški zidovi in smrtna obsodba.
Boj proti cerkvi je bil začetkom še prav po-
sebejno ljut, ker so boljševiki hoteli predvsem
uresničiti politični komunizem, cerkev pa je
bila zelo razširjena in tesno združena s car-
stvom, tako da je bilo sovraštvo pravoslavne
cerkve s političnega stališča razumljivo.

Zadnje čase pa se je v boju proti veri
in cerkvi izvršil bistven in velik preobrat, o
katerem se je obširno izjavil Stepanov, rav-
natelj moskovskega seminarja za protiversko
propagando. (Zadati i metodi antireligioznoj
propagandi, Moskva 1924.) Ta mož je duhovni
oče vsega velikega prizadevanja zadnjih let
in so zato njegova izjavljanja še posebej zani-
miva in zanesljiva.

Sovjeti sicer niso nikoli nehali zaslede-
vati cerkve, a v zadnjih treh letih je boj proti
religiji krenil na druga pota. Komunisti so si
prilastili vso moč in oblast, so skušali izpeljati
komunistično-gospodarski sistem in z javno in
odkriti nasilnostjo in s krvavim bojem proti
cerkvi doseči, da bi religija in vera v Boga
v srcih vernikov izginila. Po njihovem mnenju,
ki uči, da je religija le posledica zemeljskih
interesov in čisto odvisna od gospodarstva, bi
za Boga ne mogel ostati noben prostor; zato
so skušali izpeljati predvsem svoj komuni-
stični ideal.

Ko so vladajoči krogi v Moskvi v zadnjih
letih pregledali svoje protiversko delo, so vi-
deli, da so svoje ideale dosegli pač v mestih,
pa še tu le deloma, da pa religija in vera v
Boga splošno še nista izginili. Kajti kakor se
godi v dnevih stiske in preizkušnje: kar je le
zunanje in narahlo bilo združeno s cerkvijo,
je vihar odnesel; ti so odpadli od cerkve.
Ostali pa so bili na cerkev še tembolj nave-
zani in so ji ostali še bolj zvesti.

A tudi na deželi niso bili sadovi tako si-
jajni. Kmetiško ljudstvo se ni brigalo za ko-
munistične ideje in njihovo protiversko po-
četje. Ostri in nenadni boj zoper Boga je po-
vzročil celo protigibanje.

In tako se z letom 1922. začenja v Ru-
siji nova bojna doba proti religiji. Izločili so
boj in protiversko delo iz siceršnje splošne
komunistične agitacije in propagande in mu
dali sistematični navodil.

Dosedanji neuspehi naj bi se študirali, na-
stopila naj bi se pota, ki slone na psihološkem
poznanju ljudi, vse protiversko delo naj bi se
enotno organiziralo in »znanstveno« poglobilo.
V te svrhe je nastal v Moskvi poseben Semi-
nar za protiversko propagando, iz katerega
naj bi izšli sposobni agitatorji in propagandis-
ti. V tem seminarju se predava o veri in
vedi, religiji in morali, postanku religije, zgo-
dovini krščanstva, cerkvi in državi, reforma-
ciji na zapadu in v Rusiji, religiji in marksiz-
mu, o naravoslovju.

Načela protireligioznega de-
la. Da pridejo za provincami v glabli stik, po-
udarijo voditelji, da treba »strogo ločiti agita-
cijo od vere«.

Kazale, da je ljudstvo nenaklonjeno komu-
nističnim stremljenjem. Naloga protiverske agi-
tacije je zato, da »mase potegne v delo, vzbudi
vprašanja, položi v srca iskre, ki bodo
vzplamtele v plamen. Vse to je potrebno, da
se vpliva na voljo, da se ljudje spravijo do
praktičnih korakov, da se jih organizira. Prej-
šnja agitacija je pripravljala na stavke in de-
monstracije. Danes pa pripravlja agitacija ma-
se, da vstopijo v rokodelske in tovarniške
zveze, da gredo v šole; agitacija ustvarja po-
moč za šolo, armado in zračno brodogradnjo.«

Ko so se religiozna vprašanja vzbudila, ko so
ljudje pristopili v organizacije, ko so otroci
pridobljeni, da posejajo šole, tedaj se začne
protiverska propaganda. Ta skuša vero izka-
zati za laž in jo nadomestiti z znanostjo. Na-
dalje razlaga in raziskuje religijo samo, kako
je nastala, zakaj še obstoja, zakaj danes po
mnenju boljševikov izumira.

Boj torej ni direkten, širši krogi so take
težnje odklonili. Sedaj se skuša religija po-
lagoma uničiti, zamre naj v srcih in tudi Bog

bo tedaj izginil. »Po vsakem predavanju po-
stane ljudem vedno bolj jasno, da današnja
veda ni pustila v prirodi nobenega prostora
za Boga.« Vse je naravno nastalo ali pa v duši
in fantaziji človeka. Taka so mnenja sedanjih
ruskih komunističnih »prosvetlencev«.

Izvedba protiverske propa-
gande. Velika ovira v izvedbi teh načrtov
pa je ostala še vedno pravoslavna cerkev v
svoji veliki razširjenosti. Krvavi boji je niso
bili docela uničili, ugled hierarhije je rasel
in verski krogi so se zedinili v skupno proti-
boljševiško akcijo. Zato so sovjeti naredili na-
črt, da bi pravoslavno cerkev uničili z nje-
nimi lastnimi duhovniki; ustanovili so »živo
cerkev«. S pravim veseljem opažajo protiver-
ski vodje, da ta cerkev vedno bolj popušča in
izgublja vedno več verskih resnic, da ne ve-
ruje niti ne več v božanstvo Kristusovo. Ste-
panov pravi: »Pokazali bomo, da sploh no-
bena cerkev ne more biti »živa«, da nobeno
duhovništvo ni česu primerno; nimamo nič
proti razkroju; porabimo ga za popolni in od-
ločilni odpad mas do vsakega duhovništva,
od vsake cerkve, od vsake religije.« Komuni-
sti skušajo vplivati na deželne duhovščino in
razkrojiti še njene pravoverne ostanke.

Ta protiverska propaganda se naslanja
čim bolj na cerkvene knjige in cerkvene praz-
nike in izraze cerkvenega življenja. Propagan-
disti se navajajo, naj študirajo predvsem sveto
pismo, zlasti genezo; brosure jih opozarjajo na
točke, ki se dajo napasti in porabiti v boju.
Izdali so doslej veliko literature.

A vsa ta predavanja in vsi ti spisi so po
večini neznanstveni. Saj manjka sovjetski Ru-
siji predvsem inteligence. Zato naj bi se stro-
kovnjaki v naravoslovju, astronomiji, tehniki
pridobili za protiversko propagando. Tudi to
točko in Ahilovo peto so sedanji vlastodržci
spoznali. »Vedno znova moramo poudariti, da
napredujemo zelo počasi in negotovo v svo-
jem protiverskem boju, dokler ne bo na uni-
verzah stolic za zgodovino religije.« Torej od
znanosti pričakujejo pomoči in rešitve.

Za širše kroge se prirejajo predavanja, ki
predvsem izpodkopujejo spoštovanje cerkve-
nih praznikov. V Petrogradu se je tekem os-
mih mesecev vršilo 569 predavanj; 70 jih je
bilo o »postanku božičnih praznikov«, 136 o
»postanku velike noči«. Predavanja se vrše
s slikami; priljubljeni predmeti so: postanek
križa, mučenci znanosti, pravljice sv. pisma
in podobno. — Polagoma naj bi izginili vsi
krščanski prazniki, na njihovo mesto naj bi
prišel komunistični koledar s komunističnimi
prazniki.

Spričo takih teženj je razumljivo, da sku-
šajo komunisti pridobiti predvsem učitelje in
učiteljice na deželi, da bi mladino vzgajali
verskosovražno. Tako-le naj bi bilo: »Boža-
boječi starši naj vedo, vsak dan, ki ga otrok
prebije v šoli, vsak napredek v znanosti, vsak
uspeh v šoli pomeni oddaljenje od Boga, od
religije in njenega svetovnega nazora.« Zato
se otroci uče o »pravljicah o Adamu«, »prav-
ljicah o Kristusu«.

Največje upanje v protiverskem boju je
postala P. K. C. M., rusko-komunistična mla-
dinska zveza. »Sila, ki se je boljše ne mo-
remo misliti«, pravi Stepanov. Ustanovljena
je bila že 1905/6, a svoj pravi pomen je do-
segla šele v revoluciji. Pogoji za sprejem so:
14. do 23. leto, priznanje programa, aktivno
sodelovanje pri eni organizaciji, pokorščina
in članarina. Leta 1918. je štela organizacija
22.000, leta 1923. 500.000, leta 1924. 1 milijon
članov.

Ta mladina se porablja v protiversko propa-
gando. Ob cerkvenih praznikih izzivalno
hodi okrog in smeši na nizkoten način cer-
kev, duhovščino in religijo. Pred nedavnim se
je zgodilo, da je četa te podivjane mladine
prišla v neko vas, udrila v cerkev, razbijala;
končno so fantje in dekleta, nedostojno oble-
čeni, prihrumeli iz cerkve ter s cerkvenimi
zastavami in drugimi svetimi predmeti nare-
dili procesijo po vasi.

Tak je boj proti cerkvi. Stepanov sam je
izjavil, da mu ni dovolj, da uniči pravoslavno
cerkev; doseči hočejo popolno areligioznost,
brezverstvo. Stepanov pravi končno: »Meto-
de, oblike in taktika protiverskega dela so vse
bojnega značaja. Svoječasno bo tudi slepca
jasno, da mora iti boj proti Bogu do skrajne
stopnje, pa naj gre za pastora, rabija, patri-
arha ali papeža. Brez pridržka se mora ta boj
po tej poti razviti v boj proti Bogu, pa naj se
imenuje Jehova, Jezus, Buda ali Alah.« Tako

Pred sejo skupščine.

Belgrad, 20. jul. (Izv.) Po včerajšnji ži-
vahnosti v Belgradu in Zagrebu je današnji
dan potekel popolnoma mirno. Politični krogi
so največ komentirali govora Stjepana Radiča
in Svetozara Pribičevića ter zborovanje za-
jedničarjev v Zagrebu. O Stjepanu Radiču
mislijo, da je že prišel s svojo staro navado
in da bo vsak dan povedal nekaj novega. Ra-
dičale ti nastopi Stjepana Radiča zelo skrbne
in nekateri so mnenja, da bi ga bilo potrebno
poslati v inozemstvo, da tam zdravi svoje
živece. Pribičevićev govor pa je ostal skoro
brez odziva. Kar je povedal, je staro in zna-
no. Njegova odkritja o nemorali radikalov in
Pašičevi izgube na vltu radi nemorale samo-
stojnih demokratov. Edino objava vsebine
sporazuma med radikali in Pribičevićem je
vzbudila malo več zanimanja, dasi se iz nje
vidi, da se je ta sporazum večinoma pravilno
presojal in da se ljudje glede njegove vse-

bine niso motili. Vlada pripravlja deklaracijo. Za to deklaracijo sestavljeni posebni od-
bor ministrov, v katerem sede Marko Gjuri-
čić, Nikola Uzunović, dr. Ninčić ter dr. Supe-
rina in dr. Krajač, je danes dopoldne in po-
poldne urejal tekst deklaracije. Kakor izjav-
ljajo poučeni krogi, bo deklaracija rekapitu-
lirala vsebino sporazuma med radikali in ra-
dičevci. Radi jutrišnjega sestanka narodne
skupščine, katere seja bo, kakor smo že ja-
vili, ob 5 popoldne, so že danes dospeli ve-
činoma vsi poslanci v Belgrad. Na dnevni red
so postavljene tudi zloglasne dvanajstine, naj-
brže radi tega, da bodo mogli radičevci takoj
nastopiti v svoji žalostni vlogi radikalskih
slug in glasovati za dvanajstine, proti kate-
rim se je ogorčeno borila vsa opozicija. Opo-
zijski klubi bodo imeli jutri svoje seje, da
na njih razpravljajo o taktiki prihodnjih dni.

Izjava vrhovnega vodstva H. Z.

IZDAJSTVO HSS. — HRVATSKI NAROD PREVARAN. — HZ BO VODILA DALJE
BORBO ZA PRAVI SPORAZUM.

Zagreb, 20. jul. (Izv.) Včeraj se je vr-
šila seja vrhovnega vodstva HZ. Navzočni so
bili vsi poslanci HZ razen dr. Krajača, in
okoli 150 delegatov iz vseh krajev Hrvatske.
Seja je trajala od 9 dopoldne do 2 popoldne
in od 4 do 7 zvečer. Govorilo je več delega-
tov in poslanci dr. Lorković, dr. Trumbić, dr.
Žanić in dr. Bazala. Sprejeta je bila sledeča
resolucija:

Vodstvo ugotavlja, da se je HZ pri zad-
njih volitvah prostovoljno odločilo, da poma-
ga HRSS in dela za njo radi tega, ker je
HRSS zastopala politiko, ki je odgovarjala
volji in potrebi hrvatskega naroda v odkriti
borbi proti centralističnemu režimu, ki vztraj-
no korumpira in upropašča naše celokupno
narodno življenje, politično, gospodarsko, fi-
nančno in prosvetno.

Vodstvo ugotavlja, da je HZ pri volitvah
in nato v parlamentu po svojih poslancih do
kraja vršila svojo dolžnost napram hrvatske-
mu narodu in obvarovala v najhujših časih
solidarnost in harmonijo s HRSS in njenim
vodstvom. Zadnji čas pa je vodstvo HRSS za-
pustilo svojo politično zastavo, pod katero je
dobilo zaupanje svoje stranke in celokupnega
hrvatskega naroda. Vodstvo HRSS je sprejelo
politična načela radikalnega batinaškega re-
žima, kar je danes privedlo do sestave nove
vlade, v katero so se po izbacjenju samo-
stojnih demokratov vzeli od radikalnih vodi-
teljev neki člani hrvatske seljačke stranke,
da brez resnega upliva, brez efektivne ob-
lasti in brez svobode najprej vzdrže preiz-
kušeno iskrenosti svoje nove politike. S tem
dejstvom je vodstvo HSS zapustilo bojno fron-
to za pravice hrvatskega naroda z izgovorom,
da želi osvoboditi narod političnega pritiska,
in je šlo v vladu z radikali, ki so skupno s
samostojnimi demokrati dekretirali, izpeljali
in izvršili obznanu nasilja in preganjanja
proti hrvatskemu narodu.

Vodstvo radi tega slovesno izjavlja, da
ostane HZ tudi nadalje na istem stališču hr-
vatske politike, na katerem je stalo do usod-
nega dne 25. marca 1925. Vodstvo HZ radi
koristi in časti hrvatskega naroda ne more in
noče še nadalje brezumno slediti vratolom-
nim skokom vodstva HSS.

Pojnujoč kritični položaj, ki je vsled
tega nastal v hrvatskem narodu, in zapostav-
ljajoč, kakor vedno doslej, vsak osebn in
strankarski interes, apelira vodstvo na vse
neodvisne ljudi, da prenesejo to najnovejšo
in morda najtežjo preizkušnjo našega nara-
da in narodnega političnega življenja. Danes
je v prvi vrsti potreben duševni mir in du-
ševna moč, vztrajnost in požrtvovalnost z za-
upanjem v samozavest vseh slojev hrvatskega
naroda. Čas bo kmalu pokazal, kako se je
pod firmo srbsko-hrvatskega narodnega spo-
razuma podtaknil surogat sporazuma, ki se
je, doslej nepoznan celo narodnim poslancem
nove vladne večine, vsilil narodu v obliki no-
ve vlade, v kateri so radikali gospodarji,
predstavniki HSS pa njihovi podrejeni organi.

so si sedanji možje zamislili pot do popolnega
brezverstva. O njihovih dosedanjih uspehih in
o bodočnosti take propagande hočemo drugič
spregovoriti.

Naj vsi prijatelji resno in požrtvovalno v prvi
vrsti ohranijo prisotnost duha v tem najno-
vejšem položaju, ki ga je usvarila reakcio-
narna politika najnovejšega kurza, in naj ne
izgube z vidika, da so možni momenti, ki bo-
do še bolj poslabšali javne odnose v državi
in odvrnili poglede hrvatskega naroda od nje-
gove dosedanje politike, ki gre v boju na za-
koniti podlagi za tem, da najprej z revizijo
sedanje ustave v sporazumu med Srbi, Hrvati
in Slovenci postavi nov ustavni temelj, na ka-
terem bi se mogla državna celota in hrvatski
narod v redu in miru razvijati in napre-
dovati.

Vodstvo smatra za svojo dolžnost, da iz-
javi narodnim poslancem Bazali, Lorkoviću,
Poliću, Trumbiću in Žaniću kot članom HZ
svoje popolno priznanje in neomajano zaupa-
nje za njihovo parlamentarno delo v narodni
skupščini od začetka do danes, s katerim de-
lom so dokazali, da so ostali verni politiki
hrvatskega naroda in dosegli pozitivnih uspe-
hov, moralnih in političnih, posebno na po-
lju zakonodaje, kjer so dokazali svojo spo-
sobnost, vztrajnost in marljivost. Vodstvo jih
poziva k nadaljnjemu delu v tem pravcu, pre-
pričano, da jih spremlja ne samo naše spo-
štovanje, nego tudi spoštovanje vseh resnih
in neodvisnih državljanov in celokupnega hr-
vatskega naroda.

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta.
Poleg tega je vodstvo sklenilo, da dr. Krajača
ne smatra več za člana HZ, ker se je s svojim
postopanjem ločil od politike HZ.

RADIĆ ZOPET GOVORI.

Zagreb, 20. julija. (Izv.) Včeraj se je vr-
šil sestanek HSS. Govoril je Stjepan Radić, ki
je v bistvu ponovil isto, kar je objavil pred
par dnevi v »Politiki«.

Pogrebni spev Pribičevića
PP vladi.

Belgrad, 20. julija. (Izv.) Samostojni de-
mokratje so imeli v nedeljo shod v Belgradu
v hotelu »Imperial«, da pregledajo žalosten
položaj, v katerem so se znašli po sklepu spo-
razuma med radikali in radičevci. Govoril je
Svetozar Pribičević, ki je najpreje objasnili
vsebino sporazuma, sklenjenega med samo-
stojnimi demokrati in radikali l. 1924. Radi-
kali so sporazum prelomili, še preden je bil
le majhen del dogovorjenega programa izvr-
šen. Danes sedi Božo Maksimović kot notranji
minister v vladi z eksponenti istega Stjepana
Radiča, ki ga je dal kot notranji minister po-
zimi zapreti ter odpustila uradnike, ki so ravnali
po njegovih ukazih in se s tem seveda
zamerili radičevcem. Stjepan Radić je pa na-
pravil salto mortale iz najhujšega republi-
kancev v najponižnejšega dvornega službenika.
Nadalje je radikalom očital, da vlačijo krone
v dnevno politiko, ker se izgovarjajo, da so
sklenili sporazum, ker je kralj tako želel. Ako
se ta sporazum ponesreči in ne bo rodil uspe-
hov, ki jih sedaj radikali in radičevci obljub-
ljajo, potem bodo ljudje rekli, da je kralj do-
živel neuspeh. Potem se je postavil v pozo
lice pod grozdjem in izjavil, da samostojni

demokratije nočejo (?) več biti radikalom za rezervo in da bodo vodili odslej samostojno politiko. Končal je vzklikom, da je treba pogodbe častno držati (Navzoči bivši minister dr. Žerjav je nerodno mencial z nogami. — Op. por.) in da bodo šli sedaj samostojni demokrati med narod in skušali postati z njegovo pomočjo činitelj, ki bo koristen za državo in napredek. (Dr. Žerjav nevedno gleda Pribičevića in premišlja, kdo bo pri tem delu plačeval bankete. — Op. por.) Govor je bil lahki spev na samostojno demokratski prireske bivše radikalne vlade.

ODGODITEV PODPISA ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKIH DOGOVOROV.

Rim, 20. julija. V soboto je italijansko javnost zelo neprijetno dirnila vest, da se je moral podpis italijansko-jugoslovanskih pogodb odgoditi. Poučeni krogi so zatrjevali, da se je to zgodilo zgolj iz tehničnih ovir. Obe delegaciji sta namreč v Rimu rešili še par manj važnih vprašanj, med drugim glede gibanja turistov v obmejnem pasu. Tudi o tem so se sklenili posebni dogovori, ki naj bi se podpisali istočasno z ostalimi. Ker pa te pogodbe v poverilu jugoslovanske vlade za podpis pogodb niso bile obsežene — ker so se bile sklenile šele kasneje in jugosl. vlada še ni imela vpogleda vanje — se je podpis vseh pogodb odgodil, dokler ne pride dodatno poverilo jugoslovanske vlade.

POLOŽAJ NA MAROŠKEM BOJIŠČU.

Priz, 20. julija. (Izv.) Glasom poročil iz Feza se je na levem bregu reke Ujerga vnela huda bitka. Francoske čete so dosegle nekaj novih uspehov.

Pariz, 20. julija. (Izv.) Po seji ministrskega sveta je izjavil Briand, da bo maršal Petain ostal tako dolgo v Maroku, dokler ne bo dosežen odločilen uspeh. Ofenzivna akcija na fronti pa bo šele tedaj začela, ko bodo izvršene vse potrebne priprave.

IZPRAZNJEVANJE PORUHREJA.

Pariz, 20. julija. (Izv.) Francoske čete so zapustile Essen. Odhod se je izvršil v popolnem redu. Pred licejem, ki je služil Francozom za kasarno, stoji od danes dopoldne nemški policist.

Pariz, 20. julija. (Izv.) Kakor javlja »Matine« so francoska, angleška in belgijska vlada sporazumno sklenile, da tekom tega tedna istočasno s Poruhrem izpraznijo tudi mesta Düsseldorf, Duisburg in Ruhrort.

Bohum, 20. julija. (Izv.) Danes zjutraj so Francozi odšli tudi iz mest Witten, Hattingen in Osterfelde.

MALA REVOLUCIJA NA PORTUGALU.

Pariz, 20. julija. (Izv.) Glasom vesti iz Lisabona se je tam uprlo nekaj oficirjev, ki so pridobili na svojo stran samo 100 vojakov infanterije. Uporniki so se zapirli v vojašnico. Vlada je takoj razglasila obsedeno stanje. Ena vojniš ladij je oddala na kasarno nekaj strelov, nakar so se uporniki udali. Tudi moštvo križarke Vasco de Gama, ki se je upornikom pridružilo, se je nato udalo.

S KITAJA.

Hongkong, 20. julija. (Izv.) Dva od vojniš ladij spremiljana parobroda z begunci, sta dospela v Lučau. Tam so jih obstreljevali Kitajci. Vojne ladje so odgovorile s strelji iz topov. Več Kitajcev je ubitih.

ŽRTVE STRELE.

Rim, 20. julija. (Izv.) Kakor poročajo iz Bari, je strela udarila v neko poslopje, kamor se je bilo zateklo 7 delavk. 3 so bile na mestu mrtve, ostale pa se bore s smrtjo. V

kraju Trani je isti dan strela ubila nekega kmeta.

PONESREČEN AEROPLAN.

Rim, 20. julija. (Izv.) Poveljnik nekega jugoslovanskega parnika, ki je priplul včeraj v Trst, je naznanil pristaniški oba, da je na morju naletel na goreč aeroplan, ki je pripadal italijanski mornarici. Parnik je vlekel letalo nekaj časa s seboj, a se je slednjič potopilo. Na letalu ni bilo človeka.

EKSPLOZIJA NA POLJSKI TORPEDOVKI.

Gdansk, 20. julija. (Izv.) Danes zjutraj se je na poljski torpedovki »Kašub« zgodila eksplozija, najbrže vsled vnetja olja, ki je ladjo raztrgala na dva dela. Pogrešajo masinista in dva kurjača, ostala posadka je več ali manj težko ranjena.

POTRES V SAN FRANCISKU.

San Francisco, 20. julija. (Izv.) Včeraj dopoldne vprav, ko so se v cerkvah vršile službe božje, je bilo čutili močan potres, ki je povzročil samo nekoliko strahu, a škode ni napravil nobene.

PRIJETI PONAREJEVALCI.

Rim, 20. julija. (Izv.) V Milanu je policija zasačila družbo ponarejevalcev denarja in zaplenila ponarejenih bankovcev za več milijonov lir.

VELIKANSKA POVODENJ NA KOREJI.

Tokio, 20. julija. (Izv.) Mesto Seul na Koreji je vsled povodnji odrezano od ostalega sveta. Prebivalstvo se je zateklo v vojašnice.

London, 20. julija. (Izv.) Po poročilih iz Tokia je pri povodnji v Seulu utonilo 2000 ljudi. 3000 hiš je pod vodo. Ker primanjkuje živil, grozi 300.000 ljudem lakota. Japonske vojske ladje so odplule na pomoč. Vode še vedno naraščajo.

NEURJE NA MAŽARSKEM.

Budimpešta, 20. julija. (Izv.) V okolici mesta se je včeraj utrgal oblak. Voda je udrila v pritličja in kleti hiš. Na več krajih je udarila tudi strela. Tramvajski promet je bil nekaj časa deloma ustavljen. V Bički ej toča naredila veliko škodo. Od strele je zgorelo tudi nekaj že požetega žita. Posebno pa so trpeli vinogradniki.

V soglasju.

Povodom interpelacije o vprašanju priključitve Avstrije k Nemčiji, ki jo je postavil poslanec Smodej v narodni skupščini na zunanega ministra, je prinesel »Slov. Narod« članek, v katerem odobrava stališče, ki ga je v predmetni debati zavzel hrvaški poslanec dr. Trumbić, namreč da bi v slučaju združitve Avstrije z Nemčijo slovenska Koroška avtomatično morala pripasti Jugoslaviji.

Konstatiramo resnici na ljubo, da je to stališče jasno in odločno zavzel v svojem govoru, ki ga je narodna skupščina z največjim interesom poslušala, interpelant g. Smodej sam, poudarjajoč, da moramo, ako pride do priključitve Avstrije k Nemčiji, zahtevati naše narodno telo t. j. slovenski del Koroške in zraven tudi še korekture naših nacionalnih mej na Štajerskem v severnem delu tam, kjer je iz raznih razlogov nekoliko krajev na naši meji prišlo pod Avstrijo, čeprav so slovenski in ne nemški. G. Smodej je poudaril, da je vsled plebiscita slovenska Koroška pripadla Avstriji, ne pa Nemčiji, in da se mora Avstrija, ako se hoče pridružiti Nemčiji, odpovedati slovenskemu delu Koroške, ki ga mi reklamiramo kot našo narodno lastnino. Ako bi torej vprašanje združitve Avstrije z Nemčijo postalo aktualno, po-

tem mora naša država zahtevati revizijo senzermske pogodbe, da se slovenska Koroška združi z našo državo.

To stališče je torej zavzel g. Smodej kot interpelant in prvi govornik in temu stališču se je pridružil tudi g. Trumbić kot tretji govornik v tozadevni debati. »Narod« pa v svoji strankarski zagrizenosti, ki političnemu nasprotniku tudi tam neče ničesar priznati, kjer ne gre za nobeno strankarsko stvar, ampak za skupno narodno in državno stvar, kjer treba složnega nastopa, tudi tu potvarja dejstva in je govor g. Smodeja namenoma prezl ter predstavil svoji publiki g. Trumbića kot tolmača pravilnega slovenskega stališča, s katerim soglašata tudi on, »Narod«. Torej rajši ne pove resnice, kakor pa da bi moral pritrditi političnemu nasprotniku. Sicer tudi g. Trumbić ni demokrat, toda je Hrvat, in rajši »Narod« Hrvat neka prizna, kakor pa Slovenec, ki ni v njegovem taboru.

Morali smo to pibiti, ker tako karakterizira tisto »lojalnost« nasprotniškega časopisa, s katero se »Narod« in »Jutro« pri vsaki priliki ponašata. Ko bi mi kaj takega storili (a ne bi bili tega zmožni, ker imamo drugačne pojme o dostojnosti), to bi bilo zgražanje v nasprotnem taboru!

V rečenem članku pa polemizira »Narod« tudi z belgrajsko »Samoupravco«, ki je polslužbeno glasilo vlade in ki zastopa mnenje, da bi se moral, čim bi stopilo vprašanje zedinjenja Avstrije in Nemčije v akuten stadij, vršiti na Koroškem nov plebiscit, v katerem naj bi se prebivalstvo izreklo, ali hoče pripadati Nemčiji ali Jugoslaviji. S tem mnenjem, piše »Narod«, pa ne moremo soglašati, ker je v nasprotju ne samo z našim mišljenjem in čuvstvom, marveč predvsem z našimi narodnimi in nič manj tudi z našimi državnimi interesi. Zato pravimo: O drugem plebiscitu na Koroškem ne sme biti govora! Naše pravice do slovenskega dela Koroške so notorične, in te pravice se nam morajo priznati brez vseh ceremonij, torej tudi brez plebiscita. To je edino pravilo stališče, in to stališče mora dosledno zastopati tudi naša državna politika. »Samoupravino« naziranje odklanjamo.

Veseli nas, da moremo ugotoviti, da se v tem pogledu »Narodovo« stališče popolnoma strinja z našim stališčem oziroma stališčem, ki ga je narodni poslanec Smodej v svojih izvajanjih podčrtal.

Posl. Dušan Sernec za jeseniško delavstvo.

G. poslanec Dušan Sernec je postavil na ministra za finance dr. M. Stojadinoviča v zadevi predpisovanja in iztirjavanja davkov od delavstva na Jesenicah sledeče vprašanje:

Kakor v splošnem vsako delavstvo, tako živi tudi tovarniško delavstvo na Jesenicah sproti od zaslužka svojih rok, ki ga dobiva tedensko ali mesečno izplačnega. Prihrankov v današnjih življenjskih razmerah delavstvo seveda nima in je navezano na to, da mu ostane tedenski ali mesečni zaslužek kolikor toliko neokrnjen; če ne, kratkomalo ne more živeti.

Pobiranje davkov od delavstva se vrši pri nas v Sloveniji na ta način, da odteguje vodstvo podjetja pri izplačilu tedenske meze delavstvu odgovarjajoči odstotek, in samo plača davkariji od delavstva iztirjani davek.

Na Jesenicah plačuje tamošnje delavstvo potom meznih odtegljajev deloma še dohodnino za l. 1923. Da se ta davek ni že ves od delavstva iztirjal, temu gotovo ni delavstvo samo krivo. Krivda bo prejkone pri davčni

administraciji v Radovljici, ki je tozadevne predpise menda prepozno dostavila.

Vrh tega se odteguje delavstvu še 2% davek na ročno delo, ki pa seveda ne znaša le 2%, temveč s pribitki okroglo 3½%.

Sedaj je pa dobilo delavstvo zopet nov davčni predpis dohodnine za l. 1924 v zneskih od 300 do 2000 dinarjev. Z iztirjanjem tega davka od delavstva v tedenskih obrokih se bo po dosednji praksi takoj pričelo. Potemtakem bi plačalo tovarniško delavstvo na enkrat trojni davek: 1. dohodnino za leto 1923; 2. 2% davek na ročno delo; 3. dohodnino za l. 1924. To je absolutno nemogoče, ker na ta način delavstvu ne preostaja dovolj zaslužka za vsakdanjo prehrano.

Imam mezdnje izplačilne listke v rokah, po katerih znašajo ti davki več kot celomeščni zaslužek delavca.

Vrh tega zatiruje tamošnje delavstvo, da se mu je odmerila dohodnina za l. 1924 po zaslužku iz l. 1923. L. 1923 je obratovala tovarna v znamenju konjunktura. L. 1924 je bil zaslužek delavstva vsled nezaposlenosti tovarne minimalen, in še danes l. 1925 zaostaja zaslužek od daleč za onim iz l. 1923. Delavcu je nemogoče plačati davek od večjega zaslužka, ko faktično veliko manj prejema, ker prihrankov nima.

Z uvedbo 2% davka na ročno delo bi imel vsak drugi davek posebno dohodnino, za delavstvo odpasti.

Radi tega si Vas usojam, gospod minister, vprašati:

1. Ali so Vam te razmere znane?

2. Ali ste voljni delavstvu na Jesenicah, ki že plačuje 2% ali bolje rečeno 3½% davek na ročno delo, zaostalo dohodnino za l. 1923 oziroma 1924 odpisati in iztirjavanje te dohodnine takoj ustaviti?

Omenjam še, da je bil sličen precedenčni slučaj že pred leti v Trbovljah in je takratni finančni minister, upoštevajoč delavske življenjske razmere, delavstvu dohodnino odpisal.

Prosim za čim hitrejši odgovor.

Belgrad, dne julija 1925.

Dušan Sernec s. r., nar. poslanec.

Ce dober znanec k tebi se na obisk potruji,
Bonattijeve čokolade mu ponudi.

Učiteljski vestnik.

Kako se šola pretvarja v policijsko inštanco, nam priča upeljava kartotek in naslednji razpis nekega srbijanskega nadzornika, ki smo ga povzeli po »Slov. Narod« ter ga objavljamo: »Šolski nadzornik. Št. 1123. 12. maja 1925. leta. Kriva Palanka. Upraviteljstvu šole — — — V bodoče obveščajte šolsko nadzorništvo, kdo prihaja v šolo na prenočevanje ali na razgovor in naj si bodi to kdorkoli že, izvemši samo starše učencev, ki prihajajo le glede obveščanja učencev in zopet odhajajo. Poročilo naj vsebuje odgovor na nastopna vprašanja: 1. ime in priimek, stan in kraj (od kod je), 2. točno čas in minuto, ko je dotična oseba prišla in ko je odšla, 3. oddelek in kraj, kjer je dotičnik nastavljen, 4. pisarna, učilnica, spalna soba ali kak drug kraj, na katerem se je vršil razgovor, 5. o čem se je razgovarjalo. Poročaje o zgornjem od 6. maja do danes. Za izostala poročila ali za lažnjiva poročanja bo šolski upravitelj kaznovan. Šolski nadzornik, Tihomir Čirić s. r. — Komentar si vsakdo lahko napravi sam.

Iz triglavskega kota.

Dovje, 19. julija.

Že v soboto zvečer so šli nekateri Hrvati skozi Kot na Triglav, večina pa skozi Vrata, nekateri po dnevi, drugi so šli po noči v Vrata, kjer so prenočevali v »Aljaževem domu«. Izmed Slovencev sta navzoča tudi dr. Stanko Tomineš in I. Hrovatin, gospodar vseh planinskih koč, ki se je potoma oglašil pri Aljažu. Hrovatin gre s Triglava v Bohinj k skupnemu sestanku v »Zlatorogu« ob Bohinjskem jezeru, Aljaž se pa pelje v ponedeljek z železnico in avtomobilom tja, tembolj, ker je uradno povabljen od Hrvatskega planinarskega društva (kot častni član). Aljaž se še vedno z veseljem spominja, kako sa ga lani v Zagrebu 8. septembra 1924 ob 50letnici »Hrvatskega planinarskega društva« z vsemi častmi sprejeli, ko so bili zbrani vsi delegati Jugoslavije, in ga izvolili za častnega člana Hrvatskega planinarskega društva.

Včeraj v soboto je na Dovjem grmelo, v Vratih se je vreme menjavalo, kakor v aprilu. Danes v nedeljo je pa krasno vreme brez oblaka, razgled na Triglav jase. Vrh Triglava na vzhodni strani se ob polšestih vidi z daljnogledom šest turistov, stolpa je videti z streha, na zahodni strani je sneg višji kakor stolp. Zadnjih 36 let v tem času ni bilo vrhu Triglava toliko snega, kakor letos, veter ga iz Trente gori nanaša. Ob poldnevih je druga gruča turistov sredi Triglava, ki leze proti vrhu. Ob osmih maha nekdo z vrha stolpa Aljažvega z zastavo, gotovo Dovžanom v pozdrav. Danes je bil namenjen maševati na Kredarici g. Bonač, pa je med tednom dobil namestnika novomašnika. On sam pa je šel na

orlovsko slavnost v Žužemberk. Škoda, ker bi bil gotovo kaj zanimivega povedal Hrvat. Zračna črta od Dovjega do Triglava znaša 13 km. Povečanje z daljnogledom je 54-kratno. Ko je bil Aljaž v ponedeljek v Ljubljani, mu je naročil dr. Tomineš, da naj naroči vodniku Janezu Koširju, da z dvema možema popravi Tomineškovo pot, pot od Staniceve kočee čez Rž do Kredarice, in vrhu Triglava, ker so bile na več krajih vrvi izmaknjene in klini zrahljani.

Danes imamo na Dovjem v Aljaževi dvorani v spomin 80letnice Aljaža igrjo »Mala pevka«, pozdrave in deklamacije. Potem nas bo dr. Ivo Pirc fotografiral. V dovški šoli je nastanjenih 70 gimnazijskih učencev in učenek »Rdečega križa« in »Državnega zavetišča« pod nadzorstvom g. Sadarja in šolskih sester. Pretekli teden so prišli nadzorovat sanitetni šef dr. Katičič, državni nadzornik Wester in dr. Pirc. V nedeljo, dne 5. t. m., je dr. Pirc v dvorani na Dovjem imel predavanje o jetiki in isto pojasnjeval z 200 slikami. Predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno. Taka predavanja imajo na Nemškem že več let, v Sloveniji jih je vpeljal dr. Pirc. V 14 dneh bo zopet predaval o drugem predmetu s slikami, zakar prinese s seboj električni svetlobni aparat za projiciranje slik. Ta predavanja veliko pripomorejo k splošni ljudski izobrazbi. Hvala mu!

Poraz v Maroku

je četam Abd-el-Krima gotov, ker nimajo sijajnega angleškega »Tropical« sukna, ki je za vročino vsakomur nujno potreben in ki ga Slovenijo dobavlja izredno poceni trdka

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

DRUŠTVO UČITELJEV GLASBE V LJUBLJANI.

Ustanovimo učiteljski pevski zbor!

Moderne zborovske skladbe zahtevajo glasbeno naobrazenih pevcev, ki se lahko ne glede na tehnične in harmonične težkoče umotvorov poglobe v njihovo vsebino. Najinteligentnejše in najboljšje pevce moramo iskati med učitelstvom. Zato more zbor, ki bi mu tvorilo jedro učitelstvo, gojiti moderno glasbo kar najuspešneje. Dokaz temu zbor učiteljev v Jul. Benečiji, ki se je v nekaj letih popolnoma uveljavil ne le pri rojakih, temveč tudi pri Italijanih samih. Dejstvo, da je našla slov. pesem vse priznanje pri naših narodnih sovražnikih, je izredno velik uspeh ne glede na to, da nudi pesem pomoč tudi našim zatiranim bratom. Kaj premore dobro organiziran učiteljski zbor, priča tudi zbor moravskih učiteljev. Delovanje tega zbora je bilo tako uspešno, da je odločilno vplivalo na produktivno češko glasbeno umetnost. Odprl je skladateljem nove perspektive in nastale so mogočne, širokopolte zborovske skladbe z instrumentalno peljanimi glasovi, ki so v čast vsemu češkemu narodu. Ta zbor je bil tudi eden glavnih činiteljev, ki je pomagal dvigniti ugled češkega naroda na podij svetovne kulture.

Pri nas čaka nešteto krasnih skladb moderne koncepcije na izvajanje. Pretežke so za naše zbore, ne bi pa bile pretežke za zbor glasbeno naobrazenih pevcev. Zato je dolžnost našega učitelstva, da tu zastavi svoje moči in pomaga moderni slov. pesmi na noge. Učitelstvo je dosedaj mnogo storilo za prosep glasbene umetnosti. Iz njegovih vrst je izšla cela vrsta glasbenikov, dandanes je

veliko zborov v rokah učiteljev. Tudi med produktivnimi glasbeniki zavzemajo učitelji prva mesta. Koliko več bi učitelstvo med narodom šele lahko storilo, če bi imelo priliko, urediti se v skupnem pevskem zboru! Ostalo bi v stalnem stiku z glasbenim svetom in nasledovalo bi razvoj glasbe in pridobil mnogo glasbenega znanja, ki mu ga ni mogla nuditi šola v kratkem času študija. Edina ovira je oddaljenost pevcev od skupnega centra. V tem oziru naj nam bodo zopet vzor tovarišice in tovariši na Gorškem, ki so pod neprimerno težjimi razmerami ustanovili svoj zbor in vztrajajo na začetni poti kljub največjemu političnemu teroru in gmočnim žrtvam.

Društvo učiteljev glasbe v Ljubljani si je stavilo nalogo, da organizira pod svojim okriljem zbor učiteljev, in vabi vse, ki imajo voljo, k sodelovanju. V prvi vrsti reflektiramo na one, ki morejo v tehničnem oziru svoj glas naštudirati in imajo primeren pevski organ. Prijave sprejema z navedbo glasu in natančnega naslova do 15. avgusta društveni tajnik A. Gröbming, Cojzova cesta 9. Podrobna navodila pošljemo vsem prigašenim pevkam in pevcem med 15. in 25. avgustom. Naše društvo in zbor imata pred očmi samo kulturne glasbene cilje, zato izključujeta vsako politiko. Računamo pa z ozirom na kulturno zgodovino našega učitelstva, ki je na vseh poljih stalo vedno v prvih vrstah, da bo tudi sedaj zastavilo vse moči v povzdigo slov. pevske umetnosti.

V Ljubljani, julija 1925.

Za društvo učiteljev glasbe:

Mar. Bajuk, predsednik. A. Gröbming, tajnik.

Dnevne novice.

Ameriškim Slovincem v domovini. Kakor je bila splošna želja pri odhodu iz Amerike, bomo imeli tudi skupno ameriško slovensko romanje na Brezje k Mariji Pomagaj dne 15. avgusta, na Veliki šmaren. Ob 10 dopoldne bo slovesna sv. maša, katero bo služil Rev. John Oman, duhovni vodja KSK Jednote in slovenski župnik iz Clevelanda ob asistenci Rev. J. L. Zaplotnika, slovenskega župnika iz Omaha Nebr in Rev. P. Kazimirja Zakrajška, OFM. Pridrigo bo imel P. Kazimir. Popoldne ob 4 bomo imeli pete litanije. Na predvečer pred 15. avgustom bodo omenjeni gospodje pomagali v spovednici. Pri obedu bo pozdravil navzoče romarje g. Anton Grdina, vrhovni predsednik KSK Jednote. Vsi Amerikanci se vabite k udeležbi!

Naši ameriški slovenski romarji so po čudnem naključju prišli na vlaku v Rim skupaj s papežkim nuncijem msgr. Pellegrinetijem, o katerem pripovedujejo, kako je bil odlični gospod prijazen z njimi in kako jim je veliko pomagal v Rimu. Izposloval jim je vstop v cerkev sv. Petra za beatifikacijo 78 korejskih mučencev in vstop k papeževi sv. maši. Posebno so mu pa hvaležni, da jim je izposloval posebno avdijenco pri sv. Očetu. Sv. Oče se je z njimi jako ljubeznivo razgovarjal v nemščini. Ko so mu izročili krasno vezane zadnje letnike ameriških slovenskih listov, je med njimi vzel v roke »Ave Maria« in rekel: »Ta list sem pa že videl. Lep list je. Blagoslovimo ga še posebej!« Ob tej priliki so mu romarji izročili tudi večji dar v znamenje svoje udanosti. Izročili so mu tudi posebno spomenico, v kateri so ga prosili posebnega blagoslova za KSK Jednoto, za Družbo sv. Družine, za vse katoliško časopisje in za vse ameriške Slovence. Sv. Oče je bil silno prijazen in se je pokazalo, kako se z njima tudi za nas.

Štiridesetletnico mašništva bo obhajal 25. julija preč. g. Avguštin Sinkovec, duhovni svetnik in župnik v zač. pokopju v Kamniku. Iskreno čestitamo!

Prosvetni tečaj na gori Oljki pri Celju je bil zaključen v soboto. Uspel je v vsakem oziru izborni. Trajal je tri dni in zbral 75 slušateljev iz dijaških in bogoslovskih vrst. Predavanjem je sledila vsakokrat živahna debata. Posebno v petek je bilo živahno od osmih zjutraj do osmih zvečer, tako da se je debatiralo še pozno v noč med predvidnimi skupinami. Ta dan je došel tudi dr. Korošec, ki je imel svoj referat in vodil debato pri referatih. Njemu, dr. Jeraju in dr. Hohnjecu gre predvsem zahvala za lepo uspešni tečaj. Tudi prijateljem iz Savinjske doline bodi v veselje povedano, da bo ta tečaj prinesel obilo blagoslova za vso Stajersko, ki nujno potrebuje obilo sejancev in vztrajnih delavcev na prosvetnem in socialnem polju. Splošna želja vseh je bila, da bi se prihodnje leto tečaj zopet priredil. Veselo dejstvo je, da se je tečaja udeležila tudi ena medicinska Srbinja ter en hrvaški dijak. Žal pa, da sta izostala oba referenta iz Hrvaške. Upajmo, da sčasoma pritegnemo v svoj idejni krog še več bratov Hrvatov in Srbov. Tečaj je imel za osnovno črto novo romantiko, ki se oglašala zlasti v krogu novoromantikov okrog dijaškega glasila »Stražni ognji«. Nastaja nov rod, sveži in čvrsti, z novimi pogledi in novimi, ali vsaj pomlajenimi nazori o svetu. Bodimo ga veseli in podpirajmo ga, da prinese vsem, domovini in državi, boljše bodočnost. Bogu pa novo udanost toplih src.

Odhajajo iz ljube in drage mi Jugoslavije v solnčno Gorico, se tem potom priručno zahvaljujem za vso prijaznost in naklonjenost, katero sem užival skozi več let ne samo v prelepi Dolenjski, temveč v celi Sloveniji; zahvaljujem se pa tudi vsem tistim, kateri mi niso bili naklonjeni. Bog povrni vsem in vsakomur posebej! V Kandiji, 19. julija 1925. Fran. Ksaver Zaman, usmiljeni brat.

Umrli je v soboto 18. julija v Leonišču v Ljubljani gospa Zora Erjavce, roj. Legat, poštarica v Sodražici. Pogreb bo danes popoldne ob 2. Naj v miru počiva! Preostalom naše iskreno sožalje.

Za pomoč obeh, pa tudi in povodnji prizadetim v kočevskem okraju, je vložil poslanec Škulj tozadeven nujen predlog.

Umesten predlog. Danes se vsak dan čita o nesrečah pri avtomobilski vožnji. Vzroki so različni. Največkrat je pa kriv šoper, ki podi svojo zver z neznanostjo hitrostjo po najbolj obljubljenih krajih. Čudno je le, da se še več nesreč ne zgodi, ko po deželi skozi vasi, kjer se navadno igrajo otročiči in prehajajo vozovi in peši kot tudi razne druge domače živali, drvi avtomobil čisto s 60 km na uro. Isto je na ovinkih, osobito na ozkih cestah in na položajih z goste setjo. Vzrok so tudi razni amateur-šoferji, ki si ta luksuz dovoljujejo brez vsake šoferske preizkušnje. G. poslanec Škulj je vložil na kompetentno ministrstvo vprašanje, v katerem opozarja na razne nedostanke v tem oziru in zahteva v interesu javne varnosti radikalne remedure.

Zopet močan potres na Krškem polju. V četrtek 16. julija zvečer so čutili prebivalci v okolici Cerklj dva izredno močna potresna sunka. Prvi je bil ob 21.50, drugi močnejši, ki je večino ljudi vzdramil iz spanja, pa je bil ob 23.35. V petek smo opazovali na sopleh manjše in večje razpoke, ki jih je najbrž povzročil polnočni sunek. Prebivalstvo

vedno resneje premišlja, kaj naj stori, če potres ne bo ponehal. Boji se ponovne katastrofe. — V petek 17. julija pa so bili ob 15.48 tekom nadaljnjih pet minut kar trije močni sunki, spremljani z izredno močnim bobnenjem. Slišalo se je škripanje tramovja in zvenčanje šip na oknih. Bog nas varuj še hujšega!

Prof. dr. Franc Herisch o brežiških potresih. V graški »Tagespost« razpravlja vseučiliški profesor dr. Franc Herisch o brežiških potresih v letih 1906, 1917 in 1925. Prof. Herisch označuje mnenje prof. Belarja, po katerem bi bili potresi v Evropi v vzročni zvezi z velikimi potresi v Ameriki in Aziji in nekaki poslednji tresljaji le-teh, kot zmožno. Po mnenju prof. Herischa so brežiški potresi tektonskega izvora. Gorjanci se počasi dvigajo, istočasno pa se kostanjeviška in savska ravnina pogrezata.

Duhovniki, ki si žele oddiha in miru, naj gredo v Glavotok na otoku Krk. Kraj je lep, tih, poleg morja, ravno nasproti Sušaku. Cena je zelo ugodna. Samostan Glavotok je namenjen samo za duhovnike.

Iz Trbovelj. (Preizkušnja mleka.) Pri preizkušnji mleka od strani tukajšnjega živinodravstva kot tržnega nadzornika se je ugotovilo, da je bilo vse mleko, prineseno izven Trbovelj na tukajšnji trg, primerno dobro in ni nadzornik zamogel proti nobeni prinašalki kazensko nastopiti. Povod k preizkušnji je dala govorica, da se od časa, ko je okrajno načelstvo v Laškem diktiralo fiksnе cene za mleko Din 3, meša vanj voda. V mlekarneh se prodaja po Din 3.50—4, na trg prineseno pa Din 3. — (Srditi kolesar.) Na poziv enega jako mirnega pasanta nekemu kolesarju, po imenu Divjak Tomaž, da naj previdno vozi po cesti, je ta skočil s kolesa in močno s kamnom ranil svarilca, akoravno bi ga bil skoro povozil. Oblast pozivljemo, naj na dirkače pazi, ker se nič ne ozirajo na varnost pešcev.

Strela. S Police pri Višnji gori se nam sporoča: V četrtek okoli štirih popoldne je udarila strela med hudim nalivom v pod posestnika Jos. Štrublja, p. d. Starca v Vel. Stari vasi. Na pomoč so prihitele brigadne iz Grosupelja, Smarj, Gafine in St. Jurija, ki so hvalevredno vršile svojo nalogo. Vkljub vestranski pomoči je pogorelo posestniku celo lepo gospodarsko poslopje, t. j. hiša, blev, pod in kozoze z vso krmo, žitom in obleko, do tal. Škoda je velika.

Reparski napad. V noči na 18. julij ob 2 zjutraj so se prikladili v vas Hruševce pri Straži trije tolovaji ter so vdrl v hišo Franceta Vintarja, hotelč ga oropati. Najprej so poskušali priti v sobo skozi glavna vrata, a ker se jim to ni posrečilo, so planili k oknu, pobili šipe in vdrl v poselsko sobo, kjer so spale služkinje. Skočili so k njih posteljam in vprašali po gospodarju. Bili so vsi maskirani in imeli električne svetilke. Služkinjam so pretili s samokresom, ako bi se drznile klicati na pomoč. Ob ropotu šip prihiteli, kakor bi trenili, vsa družina skupaj in gospodar zakričal: »Kdo je?« a dobil ni nobenega odgovora. Pograbil je samokres, lovsko puško ter tako oborožen hotel skozi glavna vrata na prosto, a vrati ni mogel odpreti, ker je tičal v ključavnici zalomljen vitlih. Vintar je mislil, da so tolovaji še zunaj hiše in ni nič slutil, da so že v poselski sobi. Na ponovni klic »Kdo je?« so roparji bliskovito poskakali skozi okno in drveli proti vasi Selo. Vintar je pa šel za njimi skozi zadnja vrata in začel streljati, kar je privabilo na pomoč speče sosede. Tolovaji so pač mislili, da bodo dobili tukaj mnogo denarja, a namazali bi se kruto, ker je znašala njegova cela goovina, ki jo je imel ta čas pri hiši, borih 50 Din. Zadeva je naznanjena orožništvu.

Zegnanje v Tomačevem. Sv. Marjeta, zavetnica podružne cerkve v Tomačevem, si je izprosila v nedeljo krasen poletni dan, kakršenega pač letos bržčas ni bilo. Sv. opravila dopoldne in popoldne so se vršila ob številni udeležbi. Vsa vas si je nadela kar najbolj praznično lice. Popoldne pa so nas posetili tudi meščani v tolikem številu, da že dolgo ni bilo takih množic pri kopanju v Savi. Na vrtu gostilne pri Kovaču je »Zora« iz Stozice z ubranim petjem zabavala stalno valujoče mnogoštevilno občinstvo. Pohvalno je omeniti, da se je vsa prireditelj vršila v najlepšem redu.

Adamiti? V nedeljo, ko je mnogo nedomačinov že v zgodnjih dopoldanskih urah posloilo tomačevsko žegnanje in Sava, so si malo pred poldnem — tudi neki vojak srbke narodnosti privoščili rečno kopel. Do tu povsem v redu. Ni pa v redu, ako prinašajo kosti svojega rojstva v Adamovi koži med kopajoče se otroke in med številni ženski svet. Z zgražanjem so bili vojaki zavrnjeni in klove, kaj bi se zgodilo, da se niso hitro oblekli in jo pobrisali na vojaškem vozu in z vojaškimi konji zopet nazaj v Ljubljano. Prosimo vojno oblast, naj vojaštvu take nespodobnosti strogo prepove.

Doličnik, ki se je vozil dne 17. julija z večernim gorenjskim vlakom št. 918 v vozu št. 22384 in ki je pomotoma vzel mali ročni kovček črne barve nekemu duhovniku, se uljudno prosi, da pošlje vsaj vsebino, ki zanj itak nima nobene vrednosti, na ime, ki ga dobi v dokumentih, na pošto Jesenice, Gorenjsko.

Zavarovanje zasebnih nameščenecv za slučaj brezposelnosti. Ker ni upati, da bi država v doglednem času uvedla zavarovanje za slučaj brezposelnosti temeljem zakona o zavarovanju delavcev, a še manj, da bi skoro minila gospodarska kriza in z njo združena brezposelnost — se je lotil tega vprašanja 11. redni kongres »Zveze zasebnih nameščenecv Jugoslavije«, ki se je vršil dne 12. in 13. aprila v Sarajevu. Kongres je sklenil, da zvezna uprava s 1. julijem svojim članom povzra podpora za slučaj brezposelnosti na ta način, da uvede V. članarinski razred z mesečno članarino 25 Din. Centralna zvezna uprava je sedaj ta kongresni sklep izvedla in dosega sedaj brezposelnostna podpora — po članskem razredu in trajanju članstva — do 50 Din dnevno tekom 84 dni. Ta ustanova je v današnjih razmerah za zasebne nameščenecv jako važna. Vsa podrobna navodila se dobe pri glavnem tajništvu »Saveza priv. namještenika Jugoslavije«, Zagreb, Petrinjska 40—I.

Znočen nog in neprijeten vonj odstrani Sanoform. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga »Chemotechna« v Ljubljani. Mestni trg 10 in »Salus« d. d. V Mariboru pa lekarna pri Sv. Anehu, Glavni trg 20.

Iz Ljubljane.

Stjepan Radić v Ljubljani. Včeraj dopoldne ob 11 se je pripeljal v Ljubljano Stjepan Radić v spremstvu ministra Pavla Radiča, ki je imel seboj soprogo in dva otroka. Pripeljali so se v ministrskem salonskem vozu. Na kolodvoru sta ministra Pavla Radiča pozdravila veliki župan dr. Baltić in železniški ravnatelj dr. Borko. Stjepan Radić se ni nič pokazal. Z opoldanskim gorenjskim vlakom so se odpeljali na Bled, kjer je ob 4 popoldne oba Radiča sprejel v avdijenci kralj Aleksander.

Smrtna kosa. G. France Stergar, nadučitelj pri prosvetnem oddelku v Ljubljani, je umrl v nedeljo popoldne v 56. letu starosti. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Krakovski nasip 10, na pokopališču pri Sv. Križu. Sočani in Primorci, sprejmite našega rojaka na poti k večnemu počitku v obilnem številu. N. v m. p.!

Umrli so v Ljubljani: Zora Erjavce, poštarica, 27 let. — Simon Kocjančič, posestnik, 61 let. — Terezija Gajšek, prodajalka peciva, 23 let. — Marija Lapajne, črkostavčeva žena, 41 let. — Matevž Mezek, posestnikov sin, 23 let.

Razvijanje reklame na javnih prostorih. V smislu §§ 56. in 58. cestno policijskega reda za mesto Ljubljana se občinstvo opozarja, da je strogo prepovedano nalepljanje in pritrdjevanje raznovrstnih reklam na nedovoljenih javnih prostorih, in to posebno v mestnih parkih in drugih javnih nasadih, kjer se z razvijanjem take reklame dela občutna škoda na drevju. Istotako se tudi prepoveduje razdajanje raznih reklamnih letakov po cestah in ulicah ljubljanskega mesta v smislu § 91. cestnega reda, da se s tem prepreči nastiljanje cestišč in trotoarjev s papirjem, ki povzroča mestni občini vsled trajnega snaženja precej velike stroške. Proti vsem onim, ki bi se temu ne hoteli pokoriti, se bo na podlagi veljavnega cestnopolicijskega reda kar najstrožje postopalo, če ne bo prestopok po drugih zakonih posebej kaznjiv. Poleg tega se bodo krivci tudi pozvali k povrnitvi nastale škode.

Surov napad na mitniškega paznika. Trije gospodje, en carinski uradnik in dva bančna uradnika, in sicer eden od banke »Slavijac«, drugi od »Narodne banke«, so napadli glasom policijske ovadbe mitniškega paznika Andreja Pekla na mitnici na Dunajski cesti. Vsi trije so udri brez povič v mitnico in so ga začeli neusmiljeno pretepati. Končno ga je udaril eden napadalec tako silno po glavi, da je mož padel po stopnicah. Pri tem se je tako težko poškodoval na glavi, da so ga morali prepeljati v bolnico. Policija je izročila napadalec državnemu pravdnštvu.

Reparski napad. Znano je, da se balinarji radi spro radi »punta« in da pride včasih tudi do pretepa. Bolj grob slučaj pa se je pripetil v nedeljo zvečer v gostilni pri »Dalmatincev« v Šiški. Pekovski pomočnik Konrad Vengust je balinal s par tovariši, katerih pa preje ni poznal in je izgubil dva štefana vina. Ker je uvidel, da ima smolo ta večer, je plačal vino in odšel. Za njim pa so skočili neznani igralci. Na cesti so ga napadli, pobili na tla in mu že nezvestnemu ukradli iz žepa 300 Din. Pustili so ga nezavesnega in našla ga je k sreči neka ženska, ki je poklicala pomoč. Prenesli so ga na stražnico, kjer so ga za silo obvezali in oddali v domačo oskrbo. Napadalec je policijska že na sledu in je izvršila že tudi nekaj aretacij.

Nerodno maščevanje. Na Gasilski cesti v Šiški so napadli štirje tovariši Irgovskega potnika Viljema Papeža. Hoteli so se maščevati, ker je baje Papež govoril nedostojno o sestri enega napadalec. Papež se je napadalcem strgal iz rok in bežal v Železniško ulico, kjer se je skril in zaklenil v neko stranišče. Toda maščevalci so ga izsledili in mož jim je odprl sam vrata, ko mu je zaklical eden: »Odprite v imenu postavte! Komaj pa je mož odprti, je spoznal prevaro. Toda bilo je že prepozno. Planili so nanj in so ga pošteno pretepli. Končno se mu je posrečilo, da se jim je iztrgal stopen in raztrgal iz rok in je srečno pribežal domov. Napadalec so znani in pride zadeva pred sodišče.

Samomor triindvajsetletne deklice. Včeraj so pokopali triindvajsetletno prodajalko peciva Terezijo Gajškovo, doma iz Škofjevasi pri Celju. Gajškova je po izpovedi njenih tovarišic že delj časa bolehal in je bila posebno v zadnjem času vedno bolj zamišljena in otožna. Vendar pa ni hotela nikomur povedati, kaj je vzrok njeni otožnosti. Izrazila pa se je parkrat napram tovarišicam, da se bo zastrupila, vendar ji tega niso hotele verjeti. V soboto zjutraj okoli četrte ure pa so začuli iz njene spalnice bolešno stokanje. Takoj ko so vstopili v njeno sobo, so začutili oster duh po lizolu. Gajškova pa je ležala v postelji in se zvijala v strašnih bolečinah. Poleg nje so našli steklenico, iz katere je izpila lizol. Poklicali so takoj zdravnika, ki je ugotovil zastrupljenje z lizolom in odredil, da so jo prepeljali v bolnico. Toda bilo je že prepozno. Gajškova je vsled silnih notranjih opeklin četrte ure po sprejemu v bolnico umrla. Ker se je ugotovilo, da je deklica izvršila ta obupen čin v stanju duševne potrtosti in nerazsodnosti, so jo včeraj popoldne pokopali s običajnimi cerkvenimi obredi.

Podlo maščevanje. Neznani zlikovec je razbil v družbi več ponočnjakov veliko šipo na oknu dr. Ravniharjeve pisarne na Miklošičevi cesti.

Tatinski tovariši. Pobegnil je iz Ljubljane hlapec iz restavracije »Zvezda« Jože Medved, doma iz Tacna pri Ljubljani. Odnesele je petim tovarišem skoro vso obleko, čevlje in perilo in tudi nekaj denarja.

Prijet požigalec. Na Mestnem trgu je opozorila neka ženska stražnika na mladega fanta Jož. Medveda, bivšega sodarskega vajenca, doma iz Šmartnega pod Šmarno goro. Obdolžila ga je popolnoma odločno, da je zanetil genj, ki je izbruhnil v noči od 15. na 16. julija v Tacnu. Fanta so seveda takoj zaprli in so uvedli strogo preiskavo. Fant sicer požiga še ni priznal, vendar pa je njegov zagovor precej sumljiv.

Žeparica na trgu. Na videz znana žeparica je ukradla na Vodnikovem trgu kuharici Katarini Mrzlikarjevi, ki je uslužbenca pri posestniku in trgovcu Feliksju Urbancu, iz ročne torbice knjižico, v kateri je imela 500 Din gotovine.

Policijska direkcija izjavlja, da so vse vesti o aretaciji Jerneja Čertanca radi umora Severjeve popolnoma neosnovane.

Sijajna manifestacija SLS v Mariboru.

V soboto zvečer se je zbralo v veliki dvorani Gospodarsko-zadružne banke na javen shod SLS toliko zvestih somišljenikov in prijateljev, da jih dvorana sama ni mogla sprejeti. Predsobe, hodniki in stopnice so bile vse zasedene. Čast naši mestni organizaciji SLS, da je brez posebne agitacije spravila na shod toliko stotin zborovalcev! Nismo uporabili nobenih plakatov, samo v »Straži« in »Slovenec« smo objavili vabilo. Izborni se je obnesel nov način tihe agitacije od moža do moža.

Predsednik SLS za meljski okraj dr. Andrej Veble je otvoril zborovanje in takoj dal besedo poslancu Fr. Z e b o t u. Zborovalci so ga navdušeno pozdravili. Govornik nam je v poljudnem in prepričevalnem govoru pojasnil sedanjo politično situacijo od volitev do danes. Uvodoma je naglasil, da sta posebno značilni dve novici: »Imamo novo vladu, v kateri pa ne sedita več Pribečević in Žerjav.« (Živahni klici: »Hvala Bogu! Naj gresta za vedno v penzijo!«) Na Hrvaškem ni več človečanske, miroljubne republike! (Klici: »Radić jo je za skledo leče prodal.«) Govornik je nato opisoval krivice in nasilja, katera je izvrševala vlad, v kateri sta sedela Pribečević in Žerjav. »Onim junakom — uradnikom, učiteljem in drugim, ki jih je režim brezsrčno preganjal, prestavljal, reduciraj, penzioniral ali drugače preganjal, izrekamo naše sočustvovanje, našo zahvalo za njih vztrajnost!« (Viharni vzklici: »Živijo prof. Ribarič, Bračun in Mlakar, uradnik Klemenčič, Majhen, Šuman! Živeji od poštnega ravnateljstva preganjeni poštni uslužbenici!«) Preganjeni se že vračajo, a sedaj naj zginejo iz naših krajev vsi grdi denuncijanti! Ko je opisoval govornik preokret Radića, kako so se nekaj ekstremni republikanci prelevili v poslušne monarhiste, kako so Radičevci sramotno kapitulirali, kako so opustili večstoletno tradicijo hrvaškega narod po svobodi Hrvaške in kako so se iz najhujših antimilitaristov spremenili v zagovornike militarizma, je ves zbor zaklical: »Začestni junaki! Za ministrske stolčke so prodali svobodo Hrvaške!« Poslanec je nadalje naglašal: »Nemoralno je bilo početje PP vlade, ki je s silo pritiskala na Hrvate, a še bolj nemoralna je sramotna Radičeva kapitulacija in njegovo izdajstvo!« Sedanja vlada je skrupulac, ki se ne bo dolgo držala! Značilno je, da je Radić napovedal odpad od katoliške cerkve, katera je edina pomagala ohraniti hrvaški narod in Hrvat-sko! (Klici: »Doli odpadniki!«) Sedanji sporazum ni nikak sporazum, pravi sporazum pride šele tedaj, ko bodo sklenili bratsko zvezo vsi poštenj Srbi, Hrvati in Slovenci brez Pašića, brez Žerjave in brez Radića! (Pritrdjevanje in dolgo ploskanje)

Nato je govornik obrazložil zgodbo, kako je PP vlada z glasovi radikalov in samostojnih demokratov naložila ubogim delavcem davek na telesno delo! (»Doli Pivko in Žerjav!«) Tu doma Žerjavovci prirejajo protesta shode

proti krivičnim davkom, a v Belgradu Pivko in Žerjav glasujeta za nove davke! Zborovalci so sklenili ostro resolucijo proti davku na telesno delo.

Nato so še govorili dr. Veble, delavca Medvešek in Polše ter železničar Kozar. Več stotin broječa množica je izrazila Jugoslovanskemu klubu zahvalo za borbo za naše pravice ter je priredila našim voditeljem prisrčne ovacije.

Navzoči nasprotniki so žalostni opozovali potek zborovanja in moč politične organizacije.

Iz Štajerske.

Imenovanje. Za kanonika štrasburškega kolegijalnega kapitelja in obenem za župnika (vicarius perpetuus) v Novicerkvi pri Celju je imenovan g. Pavel Žagar, dosedaj provizor ravnotam. To mesto je pred njim zavzemal skozi 39 let bivši državni poslanec dr. Lavoslav Gregorec. Novemu g. kanoniku, ki je povsod, kjer je kot dušni pastir deloval, razvijal veliko vnetost in delavnost in je bil radi tega kot vojni kurat šestkrat odlikovan, k dični časti častitamo. Na mnoga leta!

Jugoslovanski-češkoslovaški dnevi v Rogiški Slatini. V dne 1. in 2. avgusta se zberejo v Rogiški Slatini Jug.-češkoslov. lige iz Maribora, Ljubljane in Belgrada ter češki klub iz Maribora in Češka obec iz Ljubljane, da ustanove Zvezo JC lig za Jugoslavijo. Obenem se vrši kongres Čehoslovakov iz cele Slovenije in proslava 75letnice prezidenta ČSR Masaryka. Udeležbo so obljubili že: centrala CL lig v Pragi, katero bo zastopal generalni tajnik prof. Beringer, češkoslovenski svaz v Belgradu, vsa že gori omenjena društva in češka konzulata v Ljubljani in Zagrebu. Mogoče pride tudi zastopnik češkoslovaškega poslaništva v Jugoslaviji. Prireditelj je deljena v dva dela: V soboto 1. avgusta zvečer bo razsvetljava zdraviliškega doma, v nedeljo dopoldne pa zborovanje in nato skupen obed (30 Din za osebo). Popoldne je ogled zdravilišča in vrelcev, promenadni koncerti in skupne seje odborov. Najbrž bo vozil razven večernega rednega vlaka iz Slatine še posebni okrog 23. Vožnja bo polovična. Vabljen je k prireditvam vsak prijatelj jugoslovansko-češkoslovaškega zblizanja.

Konjerejsko društvo za mariborsko oblast objavlja, da se vrši letošnje ogledovanje in premojanje plemenskih konjev pod običajnimi pogoji: dne 3. avgusta z začetkom ob 8. uri v Zalcu za okraj Celje, dne 4. avgusta z začetkom ob pol 9. uri v Šmarju pri Jelšah za okraj Šmarje, dne 13. avgusta z začetkom ob pol 8. uri v Ptujju za sodni okraj Ptuj in dne 14. avgusta z začetkom ob 8. uri v Ormožu za sodni okraj Ormož. Za sodni okraj Ljutomer se vrši razstava plemenskih konjev v zvezi s slavnostnimi prireditvami 50letnice Kola Jahača in vozača v Ljutomeru dne 13. avgusta popoldne na žrebarni na Cvenu. Za Ptuj je bilo prvotno določeno premiranj dne 5. avgusta, se pa je vsled sejma, ki se vrši ta dan v Ptujju, moralo preložiti na 13. avgusta. V vseh drugih krajih društvenega področja, kjer so se drugače premojanja vršila, se letos vsled premalih sredstev ne morejo vršiti; bodo se pa gotovo prihodnje leto tam vršile. K premojanjem so v Ptujju pripušeni konji mrzlo- in toplokrvnih, v Ljutomeru je toplokrvnih, drugje pa le mrzlokrvnih plemen.

Luče. Neki g. duhovnik, ki je prišel na obisk v Luče, se je zadnji petek hotel peljati s poštanim avtom v Golčavo. Ko je vprašal, če bi bilo mogoče prisesti, ga je nahnul nek inteligent: »Vi lahko greste peš v Solčavo, mi se hočemo zložno peljati, ker gremo na Okrešelj. Nad tem izbruhom smo se navzoči zgražali. Kako naj taki izbruhi vplivajo na tukajšnje ljudstvo, ki je nad vse prijazno in uljudno do tujcev-turistov, ki prihajajo občudovat lepoto naših planin. Dotičnemu inteligentu, ki menda ni z dežele Culukafrov, priporočamo, da si pridobi osnovne pojme o olik iz knjige o lepem vedenju.

IZ MARIBORA.

Izlet katoliške omladine in krščansko-socialnih organizacij na Ptusko goro se je v nedeljo, 19. julija, izvršil izredno lepo. Udeležilo se ga je okroglo 1000 oseb. Vodil ga je g. P. Pavel Potočnik. Iz Maribora do Sv. Lovrenca je vozil poseben vlak. Na gori se je poleg cerkvenih pobožnosti vršilo tudi prosvetno zborovanje na prostem pred cerkvijo. Posebno veseli so bili izletniki, da se je izleta korporativno udeležila tudi godba omladine.

Osebnost. Mestni in občinski svetnik ter odvetnik g. dr. Alojzij Juvan v Mariboru je vpoklican kot rezervni kapetan k orožnim vajam.

Novi restavratore na mariborskem kolo-dvoru g. Dolničar je izlicitiral zakup za letnih 48.000 Din.

Loterije mariborske požarne brambre se je udeležilo v nedeljo na Glavnem trgu popoldne okoli 5000 ljudi. Glavne dobitke so dobili večinoma revni ljudje. Zlato uro je dobil siromahen deček.

Glede nameravane razstave perutnine v Mariboru smo zvedeli, da se sedaj ne bo vršila, ker v poletnem času ni primerna doba za kokošjo razstavo.

Sprememba posesti. G. dr. Josip Barle, notar v Mariboru, je kupil lepo Glušičevo vinogradno posestvo v Lajtersbergu pri Mariboru. Na posestvu se nahaja tovarna mesnih izdelkov g. Antona Tavčarja.

IZ CELJA.

Celjsko orlovsko okrožje, katero je priredilo dne 12. t. m. v Laškem svoj okrožni nastop, si šteje v častno dolžnost, da se zahvaljuje vsem za event. podpore ozir. sodelovanja. Zlasti se zahvaljuje vsem damam in gospodom, ki so imeli s predpripravi obilo otežkočenega dela. Posebno se imamo zahvaliti tudi celjskemu pevskeemu odseku, kateri je pod vodstvom g. Mihelečiča žel s krasno proizvajanimi pesmi med ljudstvom veliko pozornost. Bog živi!

Radikali so pri nas pod novim režimom zelo vzrastli. Pravijo, da bodo sedaj oni vladali v Sloveniji in pričakujejo vsak hip glasu iz Belgrada, da je zasedel v Mariboru velikozupanski stolec njihov kandidat. Obljubujejo tudi, da bodo popravili vse krivice, ki so se izvršile pod prejšnjim režimom. Vederemo!

Z ozirom na samoumor g. Kranjca smo prejeli sledeče pojasnilo: V štev. 159 Vašega cenj. lista z dne 18. julija t. l. poročate med vestmi iz Celja o samoumoru g. Kranjca. Pišete, da se je g. Kranjc ustrelil v drvarnici na dvorišču svoje hiše. To pa ni res, ker na dvorišču sploh ni nobene drvarnice. Pač pa je res, da se je ustrelil v svoji posebno mu priljubljeni pisarni ob skladišču, ki se nahaja na dvorišču njegove hiše. Dejanje je storil očitno v nezavestnem stanju, ker so se v zadnjih dneh opazili na njem znaki duševne zmedenosti. Ranjki je bil pošten in vester trgovec in moč blagega značaja, ki je bil splošno priljubljen.

Reguliranje cen raznim živilom gre pri nas strašno počasi od rok. Občinski svet je več kot pred enim mesecem sklenil tozadevno remediuro. Po štirih tednih nekako je prišlo do ankete, kjer se je to vprašanje obravnavalo. Od te ankete je že preteklo preko deset dni. Cene od kompetentne oblasti še vedno niso predpisane. Ali so temu krivi ne vemo kakoli ozir, ali je pri nas birokratizem tako ukoreninjen? Zagreb je med tem časom že drugič znižal cene. Pri nas so med tem časom tudi cene surovinam ponovno padle. Zato bi bilo zelo umestno, ako bi kompetentne oblasti pokazale v tem važnem vprašanju več gičnosti in razumevanja za socialno bedo nižjih slojev.

Cene novemu krompirju, upamo, da bodo začele znatno padati. Tako se je zavezal neki prodajalec napram tržnemu nadzorstvu, od ponedeljka dalje pripeljati na trg večje množine krompirja, ki ga bo prodajal na debelo po 1.50 Din za kg. na drobno pa po 1.75 Din kg. Tudi ne bo tržno nadzorstvo pripustilo od 1. avgusta dalje prodajati na trgu krompirja, ki bi bil dražji kot 1.50 Din za kg. Pri tej priliki omenimo tudi, da ne bo glasom naših informacij tržno nadzorstvo postopalo pri določevanju cen preostlo proti našim kmetiskim slojem, ker je tudi po mišljenju našega magistrata kmetovalec itak v sedanjih časih prehuho obremenjen, posebno pri davkih. Ako bi pa prodajalci zelenjave in drugih poljskih pridelkov to naklonjenosti izrabljali, bo tržno nadzorstvo takemu početju napravilo konec s tem, da bo odvzelo takemu prodajalcu pravico do prodaje na trgu.

Aretacija. V soboto popoldne je bila aretirana Marija Zupanc, hišnica. Kralja Petra cesta 28. Osumljena je, da je bila soudeležena na tatvinah, ki jih je izvršil Valentin Iglič, kojega drugo ime je tudi Martin Glavač. Pri hišni preiskavi je policija našla v njenem stanovanju več zlatih in srebrnih predmetov, katere je ukradel pred nedavnim časom Iglič. Marija Zupanc je nekaj teh ukradenih predmetov darovala, odnosno prodala drugim moškim, ki so vedno dobivali pri njej varno zatočišče in prenočišče.

IZ PTUJA.

Loterija. Dan 26. julij je že prav blizu. Takrat se vrši v Ptujju ob treh popoldan žrebanje velike efektne loterije. Dobitki so razstavljeni v uradniškem konzumu v Ptujju. Občinstvo z velikim zanimanjem obžuje krasne dobitke. Ako se nimaš srečke, naroči si jih takoj pri župnem uradu v Ptujju, morda ti bo sreča mila. Razprodajalci srečk naj se še malo potrudijo, nerazprodane srečke naj pa vrnejo do 24. julija.

Iz ostale Jugoslavije.

G. Leopold Kovač, tenorist ljubljanske opere, je priredil koncert 14. julija v Baski na otoku Krku s sodelovanjem gdnice Švajgerjeve, profesorice na ljubljanskem konservatoriju. Koncert je zelo dobro uspel. Gostje so se ga v polnem številu udeležili in je bila dvorana nabito polna. G. Kovač je v splošno zadovoljnost odpel arije iz raznih oper in tudi nekaj slovenskih pesmi. Za vsako točko je žel buren aplavz. Zelo pohvalno so se izrazili o koncertu Čehi, pa tudi slovenskim gostom je zelo ugajal. Domačinke iz Baške so poklonile g. Kovaču kito cvetja. — Tudi izvajanja gdnice Švajgerjeve so žela veliko odobravanja.

Aktuelni jadranski problemi. Povodom Jadranske razstave, ki se odpravi v Splitu dne 25. julija, je uredništvo gospodarskega časopisa »Bankarstvo« v Zagrebu izdalo odlično opremljeno propagandistično publikacijo, vsebujočo trideset izvirnih, v to svrhu napisanih razprav. Med pisatelji so: minister n. r. Ljuba Jovanović, minister n. r. in predsednik Jadranske straže don Jur. Biankini, predsednik Jadranske razstave dr. I. Tartaglia, po-

močnik prometnega ministrstva inž. Ran. J. Vramović, dalje Ljubomir St. Kostler, Milan Prpić, Milan Kresić, Jerko Čutić, dr. Ciril Žižek, dr. Melko Čingrija, dr. Hugo Werk, dr. Vlad. Ravnikar, dr. M. M. Stojadinović, dr. Ljuba Leontić, Mato Šarić i. dr. Cena izvodu Din 50. Dobiva se v vseh knjigarnah in pri izdajatelju: Glavna administracija »Bankarstva« v Zagrebu, Maravska 30. Knjigarne in zbirališča naročnikov 25 odstotkov popusta. Vsak izobražen državljan se mora danes zanimati za probleme našega morja; zato bo gornja publikacija, ki razpravlja o vseh teh problemih, gotovo splošno dobrodošla.

Model mesta Zagreba. Odbor zagrebških gospa, ki pripravlja za jesen zgodovinsko razstavo mesta Zagreba, je sklenil, da naroči med drugim model mesta Zagreba. Model bo predstavljala stari Zagreb, a bo izdelan tako, da se bo dal izpopolniti z novimi deli mesta. Model bo dolg 3 m in 4 m širok. Po zaključku razstave, preide model v last mestne občine ter bo stalno razstavljen v mestnem muzeju. Za model je odobril odbor zagrebških gospa 40.000 Din.

Negovanje cest. V Zagrebu so te dni začeli delati poizkuse z impregniranjem cest. Za impregniranje služi mešanica olj »impregnol«, ki je sestavljen iz surovega petroleja, asfalta in Dieslovega olja. Kadar se cesta napije tega olja, ne sprejema vase več vode, vsled česar se ne dela blato ne prah. Impregnol deluje istočasno razkuževalno in uničuje vse bakterije. Na ta način negujejo ceste že po večini evropskih in ameriških velenostih. V začetku je treba za 1 kvadr. meter ceste 1 in pol kg olja, kasneje zadostuje pol kg.

Orjuna junači. Zagrebška Orjuna si je vplela nov list slave. V novem hotelu »Esplanade« je v soboto ponoči začela iznutilati družbo inozemcev, ki je med seboj govorila nemško. Ostalo hrvatsko občinstvo je to surovost Orjune najodločnejše zavrnilo, nakar je eden izmed orjunašev začel junačiti z revolverjem. Gostje so se razbežali, a natakariji so imeli veliko škodo. Enega izmed orjunaških napadalcev so zaprli.

Odlikovanja v zagrebški policiji. Povodom mnogostrovnih osebnih izpremenj na zagrebški policiji (ki so posledica novega režima) je kralj odlikoval celo vrsto prizadetih osebnosti. Ravnatelj dr. Janko Bedeković je prejel red sv. Save III. vrste, vladni tajniki dr. Vragović, Horvat in Pavlović isti red V. vrste. Odlikovanih je tudi mnogo detektivov in redarjev.

Strupene kače. Hrvatski listi poročajo, da je letos tamkaj izredno mnogo kač. Slučaji kačjih pikov so na dnevnem redu.

Nov dnevnik v Belgradu. V Belgradu se uapoveduje nov dnevnik »Borba«. Imel bo značaj neodvisnega, informativnega dnevnika in bo razpogal z lastno radijsko postajo. Izhajati začne s 1. septembrom.

Dan nesreč. Takega dne, kakor vas Mol v Vojvodini, ni izlepa doživel kak kraj. Dne 16. julija se je zgodila cela vrsta velikih nesreč. Najprej je 11 leten deček našel ročno granato, ki se je razletela in dečka raztrgala. Nato je zaradi nesrečne ljubezni skočila v Tiso najlepše domače dekle; potegnili so sicer še živo iz vode, a bo težko okrevala. Nato so se splašili konji nekoga domačina in povozili gospodinjico do smrti. 14 letni Branko Hirić se je s dolnom vozil po Tisi; padel je v reko in utonil. Mero nesreč je dopolnil strašen slučaj, ko je sin umoril mater. Morilec, posestnik Ivan Horvath, je bil obolen na umu. Zaprošili so, da bi ga sprejeli v blaznico, začasno pa so ga zaprli v občinsko ječo. Dne 16. julija je Horvath iz zapora ušel in prišel na svoj dom. Tu je našel svojo mater, proti kateri se je nemudoma vrغل in jo zadavil. Pod vtisom teh nesreč je bila vsa vas čisto zbegana.

Orožnik zabodel sebe in ženo. V Kneževskem vinogradu v Baranji je orožnik Petar Ostorić svojo ženo, ki se ni hotela viniti k njemu, do smrti zabodel, nato pa samemu sebi porinil bodalo v srce.

Državni pravdnik kot zločinec. Subotičko državno pravdnštvo je izdalo proti bivšemu tamkajšnjemu državnemu pravdniku dr. Branku Milčiću tiralicu. Dr. Milčić je pod napačnim imenom na goljufiv način izvajal od ljudi denar; razen tega se je izdajal za zdravnika in je leta 1920 celo leto »opravljale službo občinskega zdravnika« v Katju pri Novem Sadu. V dr. Milčićevem stanovanju so našli načrte raznih hiš v Subotici, Novem Sadu in Osijeku ter zbirko vlomilskih orodij.

Nezgoda na morju. V kanalu med Splitom in Bračom je te dni presenetil vihar dva mlada Spličana, ki sta se vozila z jadrnico. Vihar je jadrnico prevrnil, vendar sta se brodolomca mogla oprijeti prevrnjene ladje. Tako ju je metalo valovje cele tri ure sem in tja. Končno ju je opazila neka ladja in ju sprejela na krov.

Iz Primorske.

Slovensko sirotišče v Gorici. V minulem šolskem letu je bilo v slovenskem sirotišču v Gorici 62 gojencev in gojenk. Vsi so dovršili šolsko leto z dobrim uspehom, izvezemsi pet dečkov, ki imajo jeseni ponavljalni izpit. Stirje dečki so se vpisali na gimnazijo tu so že napravili sprejemni izpit. Ena deklica se je po prav dobro prostane sprejemnem izpitu vpisala na učiteljsko v Gorici.

Zadržna zveza v Gorici. Dne 9. t. m. se je vršil v Gorici občni zbor goriške Zadrž-

ne zveze. Zastopanih je bilo 57 članic. Iz poročil je razvidno, da se Zveza kljub vsem težkostam izredno lepo razvija. Celokupni promet je znašal 70,143.295 lir. Vseh zadrug je danes včlanjenih 170, od tega 69 posojilnic, 17 delujočih konsumov, 21 kmetijskih in gospodarskih, 22 stavbnih, 30 mlečarskih, 6 obrtnih in 5 raznih zadrug in društev. Svoj izstop je prijavila Goriška ljudska posojilnica. Zborovalci so poročila soglasno odobrili. V nadzorstvo so bili izvoljeni: msgr. Anton Berlot, župan Karol Černigoj, župnika Marinič in Joža Abram in dr. Vladimir Glaser.

Občinske volitve v Idriji. V Idriji so razpisane občinske volitve za 19. t. m. K. D. Z. je sklenila, da gre samostojno v volilni boj in ne v zvezi z edinajši in komunisti, kakor se je prvotno nameravalo. Med edinajši je to povzročilo veliko razočaranje. Nedeljska »Edinost« poroča, da so volitve odgojene.

Beleške.

»Slovenski berač.« Na ta naš članek se je že oglašil g. Pucelj v »Nar. Dnevniku« in pravi, da je naše pisanje krona na mizerijo dosedanje slovenske politike. Ugotavljamo, da smo samo posadili krono na mizerijo beraške politike, ki jo zastopa g. Pucelj, ki se je včeraj potegoval za avtonomijo Slovenije, zdaj se pa zadovoljuje z drobtinami, ki bi padle z radikalno-radičevske mize. G. Pucelj popravlja članek »Kmetkega lista«, češ da je le povedal v oba tabora, da bo slovenska politika beraška in drobtinarska zato, ker so Slovenci to sami hoteli. Če misli g. Pucelj, da bo s tem svoje geslo »za drobtine«, ki ga je v svojem članku tako krepko izrazil, kaj opravičil, se hudo moti. Sicer pa se nam zdi, da nas je g. poslanec »Zvezec« nekoliko napačno razumel, in zato tu se enkrat ponavljamo, da nimamo nič proti temu, ako on g. Pucelj to geslo zastopa, to je njegova stvar, mi smo to geslo samo od svoje strani odklonili. Če g. Pucelj v slovensko javnost vrže novo geslo, potem mora že dovoliti, da se slovenska javnost napram temu geslu tudi izreče. Mi smo se izrekli proti, ker nimamo z gosp. Puceljem istega mnenja. Če je on mnenja, da se Slovenci moramo zadovoljiti z drobtinami, smo mi mnenja, da se Slovenci ne smemo zadovoljiti z drobtinami. In če on misli, da je danes moment, ko morajo Slovenci nastopiti z geslom »za drobtine«, smo mi mnenja, da je za to danes še menj moment nego kdajkoli. Prepustimo dogledkom, ki bodo kmalu pokazali, kdo je imel prav.

»Slov. Narod« proti samemu sebi. Od vladnega Radića pričakuje »Slov. Narod«, da bo izvojeval tudi zapadnemu delu naše države (torej tudi Sloveniji) primerno veljavo v gospodarski in v splošni politični situaciji in pravi, da ima Stepan Radić prvič v sedanjih svojih unitaristični fazi priliko, da uveljavi enakopravnost med Slovenci, Hrvati in Srbi in da izvojuje gospodarski enakopravnosti vseh krajev naše države veliko zmago. Pateitične deklaracije o edinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev naj ne bodo samo doklamente, ga značaja in naj ne slepijo srbske in celokupne slovenske javnosti o njegovem pravem političnem programu. Tu, na gospodarskem področju, mora »sprovesti gospodarsko enakopravnost... Enodušnost v medsebojnih deklaracijah o državnem in narodnem edinstvu je kaj lahka stvar. Toda druga je enodušnost, ki se kaže gospodarskih interesov ter celokupnega političnega ravnesja v državi. Prejšnje vlade so morale stati predvsem na braniku osnovnih ustavnih načel in so si v glavnem morale osigurati splošnoveljavne uzanze zapadne demokracije ter regularno oblast od strani parlamentarne večine... — Ta izvajanja Žerjavovega popoldnevka so v mnogo pogledu značilna in zanimiva: 1. potrjuje s tem, da v naši državi doslej ni bilo enakopravnosti, da so bili Slovenci in Hrvatje v vsem, politično in gospodarsko zapostavljeni. Kadar koli smo mi to trdili, sta se zakadila »Jutro« in »Narod« v nas ko besna in nam očitala protidržavnost in da sejeemo mržnjo proti Srbov. 2. Priznava, da so bile pateitične deklaracije samostojnih demokratov o edinstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev samo deklaratoričnega značaja in samo slepilo celokupne jugoslovanske javnosti o njihovem pravem političnem programu, ker sicer bi bili manj deklamirali, a toliko bolj delali na tem, da bi se bila politična in gospodarska zapostavljenost prečeno vsaj malo oblažila. A kakor vemo, tu niti s prstom niso genili, pač pa sta gg. Žerjav in Pivko pridno glasovala za vsa ta silna davčna bremena, ki so se naložila Sloveniji. 3. Potrjuje s tem vnovič, da SDS, dokler je bila na vladi, ni za zboljšanje naših gospodarskih razmer ni storila, to pa zato ne, ker ni utegnila, kakor je to »Narod« že zadnjič opravičeval. Utegnila pa zato ni, ker je morala stati na braniku osnovnih ustavnih načel! Če ta osnovna ustava na načela garantirajo enakopravnost vseh delov države, kaj jih je potem treba braniti? Potem jih tudi nihče ne bi napadal. A to je ravno, da nam vidovdanska ustava s svojim centralističnim načelom ne enakopravnosti ni dala! In pa uzanze zapadne demokracije je morala prejšnja vlada osigurati? Mi pa smo žalibog pod PP vlado doživljali samo uzanze vzhodnega absolutizma.

Poravnajte naročnino!

Po svetu.

Prebivalstvo v Ameriki. Po najnovejšem ljudskem štetju ima Newyork trenutno 6.103 milijonov, Chicago 2.995 milijonov prebivalcev. Število farmerjev je v Združenih državah nazadovalo za 61 odstotkov.

Vulkanski pojavi na Francoskem. Francoska Osrednja planota je bila nekdanj torišče živahnega ognjeniškega delovanja. Notranje zemeljske sile se pa še sedaj niso pomirile. V departmentu Aveyron se vali iz zimskih votlin gost dim, pod njim pa teče vrolo olje. Kljub temu, da je olje zelo gosto, takoj izhlapi in pušči na zemlji samo tenko črno plast. Če imaš tenke podplate in hočeš stopiti gor, boš brž odskočil, sicer se ti bodo noge sežgale.

Koristen pes. Na cesti Vaugirard v Parizu je stal avtomobil brez šoferja, pa pes je sedel na avtomobilu. Ko se je nekdo avtomobilu malo preveč približal, je pes takoj skočil k trombi in je dal več znamenj. Šofer je prišel in je pravil začudenim gledavcem, da je pes tako naučen: Če vidi kaj nevarnega, ne laja, temveč daje znamenja.

Hude skrbi dolginov. Nekateri ljudje imajo pa res hude skrbi. Tako so ustanovili sedaj v Oregonu v Ameriki »Klub longinov«, z nalogo, da napravi longinom življenje prijetnejše; na primer, da jim preskrbi v hotelih daljše postelje, tako tudi v vagonih, da dobijo v gledališčih bolj udobne seде, da so solnčni zastori nad izlozibami prodajalen bolj visoki, sicer se vsak zamišljeni longin zadene vanje itd. Klub upa, da se bodo vsi dolgi ljudje sveta organizirali in napravili povsod podružnice.

Slavci štrajkajo. Britanska radio-družba je naročila več slavcev, ki naj bi peli, in kojih petje bi razpošiljala potem po svetu naokoli. Brž ko so pa prišli slavci na Angleško, so štrajkali in niso hoteli peti. Vlažno in mrzlo angleško podnebje jim pač ne ugaja.

Strog komisar. Zdravstveni komisar v Omahi (Zedinjene države) je stavil predlog, naj se vsak zakon proglasi za neveljaven, če po dveh letih ni otrok.

Amundsen — človek. Ko se je bil Amundsen vrnil s severnega tečaja v domovino, je bil opazil njegovo letalo tudi neki kaznjenc v Oslu. To je kaznjence tako prevzelo, da je spenil na Amundsena sonet. Jetniški duhovnik je sonet poslal Amundsenu. A Amundsen, ki ima srce na pravem mestu, je šel nato v kaznilnico in kaznjencem v lepem predavanju opisal svoje doživljanje na poletu na severni tečaj. Po predavanju so kaznjenci iz lastnega nagiba zapeli norveško himno.

Zborovanje Mednarodne ženske zveze za mir in svobodo. Internacionalna ženska liga za mir in svobodo je te dni na svojem zborovanju v Inomostu sklenila resolucijo, v kateri nujno poziva vse na zmehd na Kitajskem udeležene narode in vlade, naj poskrbe, da se vsi spori in problemi na Kitajskem rešijo brez prelivanja krvi na temelju pravičnosti in samoodločbe kitajskega naroda. V drugi resoluciji pozdravlja liga najtopleje načelo razorožitve in razsodišča, izročeno v ženevskem protokolu. — Predsedniku Coolidgeju je liga poslala brzojavko, v kateri ga prosi, naj nujno skliče mednarodno konferenco za mirno rešitev kitajskega spora, pri čemer naj se spoštujejo pravice kitajskega naroda.

Stari zločini. V Neustadtu na Nemškem so dobili na kraju, kjer je bilo nekdanj prenočišče za romarje in popotnike, dve človeški okostji, v bližini pa tretje okostje, sedeče. Pogledali so mestni arhiv in so brali tam nekaj sličnega o nekem drugem prenočevališču iz l. 1579. Tam sta mati in sin skoč v let morila popotnike, ki so prenočevali, jih oropala in pokopala v kleti. Ljubimka sinova je slišala nekoč pogovor med materjo in sinom, tičoč se umorov, in ju je naznanila. Na mestnem trgu so ju obglavili. Mislijo, da je šlo tudi v omenjenem slučaju za sličan zločin.

Nekaj arheološkega iz Turčije.

Iz Carigrada poročajo, da kaže nova Turčija veliko zanimanje za arheološke naloge in da bodo pričeli v okolici Angore pod vodstvom turških arheologov izkopavati stara grobišča. V carigradskem muzeju, ki se je pod vodstvom Halil Beisa razvil v svetovno poznan znanstveni zavod, se odprli v najkrajšem času za asirsko starinstvo poseben oddelk; nov muzej pa nameravajo napraviti za turško keramiko, lesena in železna dela, preproge, knjige in minijature. Prosvetni minister pa je dal Halil Beisu in znanemu Jelal Essad Bei naročilo, da pripravita temelj etnografičnemu muzeju v Angori.

Vzpodbudo in zanimanje k tem pripravam turške vlade pa je iskati najbrže v tem, da so naleteli na nepričakovane uspehe pri izkopavanju pri mestu Kadiköi, to je stari Kalcedon. Pri napravi nove ceste preko na najvišji točki mesta ležečega vrta so odkrili slučajno fundament približno 30 metrov dolgega poslopja.

Tu so našli veliko število majhnih stebrov, katerih lega kaže možnost, da je bilo poslopje s potresom ali požarom uničeno. Iz gotovih znakov pa sklepajo, da so to najbrže razvaline slavne cerkve sv. Evfemije, v kateri se je l. 451. vršil veliki cerkveni koncil v Kalcedonu. Nadaljna odkritja v okolici tega poslopja to možnost potrjujejo. Turki ne branjajo inozemcem, da preizkušajo nova odkritja. Ne samo angleškemu raziskovalcu Sir William Ramsay za provincijo Konja, temveč tudi Francozom za okolico Smirne, so Turki dali koncesijo za raziskovanje. Proti malenkostni pristojbini je lahko priti do takega dovoljenja, vendar samo pod pogojem, da vse izkopanine ostanejo v Turčiji. V Carigradu pa bodo ustanovili v ta namen arheološki institut.

Petdesetletnica mednarodne meterske konvencije.

Po mednarodni meterski konvenciji v Parizu leta 1875 sta bila vpeljana meter in gram kot znanstveno določeni temeljni enoti meterskega sistema. Na mesto pisane množice dotedanjih mer (komolec, čevljev, cola itd.) sta stopili nespremenljivi enoti, ki nihče ni mogel in ne more vplivati nanji. Z meterskim sistemom se družijo decimalni sistem; to se pravi, vse druge mere se z 10 pomnožijo ali delijo.

Francija, koje matematiki in fiziki so v 18. stoletju bili merodajni, je imela meterski sistem že od 10. dec. 1799. Najboljši duhovi tedanjega časa so bili z znanstvenimi predpripravi zaposleni skoraj celo desetletje, tako Lavoisier, Laplace, Lagrange, Monge in Coulomb. Pariška akademija je imenovala več komisij za merjenje in preračunjenje in njih poročila so tvorila znanstveno podlago zakonitih odredb. V Franciji so uporabljali stare in nove mere skupaj do 1. jan. 1840. Mednarodna znanost se je bila medtem na splošno oprijela meterskega sistema.

Dogovor leta 1875 je podpisalo 17 držav; druge so prišle pozneje zraven, samo konservativna Anglija se še zmeraj drži svojega zastarelega sistema. Kot enoto metra so vzeli desetmilijonski del zemeljskega kvadranta in sicer severnega, torej desetmilijonski del razdalje od ekvatorja do severnega tečaja. Pozneje na podlagi teh računov napravljeni prameter se nahaja v poslopju Mednarodnega urada v Brétenilu pri Parizu. Za enoto v teži so vzeli gram, težo kubičnega centimetra destilirane vode pri 14° Celzija. Prateža gram oziroma kilograma iz platine se nahaja tudi v Brétenilu. Dogovor je za države obvezen in morajo svoje deželne mere spraviti v sklad z normalnimi.

ne smemo. Recimo, da imam slučajno prav, da je tale steklenica prišla v morje po eni izmed rek te celine, tedaj naletimo prav gotovo na sledove ponesrečencev. Poglejte, le poglejte, prijatelj, zemljevid te dežele, popolnoma vas hočem presvedočiti!

Tako je dejal Paganel in razgrnil na mizi zemljevid čilske države in sosednjih argentinskih dežel. »Glejte, je pravil, spremljajte me na sprehodu po južnoameriški celini. Začnimo pri ozkem čilskem pasu. Prekoračimo andsko gorovje. Spustimo se zopet dol v prerije. Ali te pokrajine res nimajo veletokov, rek in potokov? Kaj še! Glejte, tu je Rio Negro, tu je Rio Colorado, njihove dotoke prereže sedemintrideset južni vzporednik; vsi so torej lahko prinesli steklenico z listinami do morja. Tamkaj torej, morebiti, tamkaj čakajo na rešenika, ki jim ga pošlje božja Previdnost, ljudje, ki jih smem po pravici imenovati naše prijatelje, tamkaj žive pri kakem indijanskem rodu, v rokah stalno naseljenih plemen, na obrežju teh malo poznanih rek, v teh gorskih soteskah.

Ali naj torej dopustimo, da jih bo njihovo upanje varalo? Ali niste vsi mnenja, da sledimo po teh pokrajinah ravni črti, ki jo kaže moj prst na zemljevidu? Pa recimo, da se motim, kar je malo verjetno, ali ni naša dolžnost, da gremo za sedemintridesetimi vzporednikom iskat ponesrečencev, pa naj si bo, da nam je objadrti vso zemljo?

Te besede, ki jih je govoril Paganel s plemenitim navdušenjem, so segle poslušalcem globoko v srce. Vsi so se mu približali in mu stiskali roke.

»Da, da moj oče je tukaj, je vzkliknil Robert Grant in požiral z očmi zemljevid.

— Naj bo kjerkoli, dečko moj, poiskati ga bomo znali. Kaj more biti kaj prepričevalnejšega kakor je

Gospodarstvo.

K gospodarskemu položaju.

Ljubljana, 20. julija 1925.

Vsa pozornost gospodarskih krogov je obrnjena sedaj k žetvi. Kakor poročajo iz Vojvodine, je letos pšenica kvalitativno boljše kakor lani (80 kg, lani pa 72 kg). Računajo, da bo za izvoz ostalo 300.000—400.000 ton. To bo prineslo ca 1 milijardo dinarjev. V celi Evropi bo žetev dala ugodne rezultate. Izredno važno je za vse žito uvažajoče in izvažajoče države, da bo letos zopet nastopila Rusija kot izvoznica pšenice, kar bo seveda imelo svoj vpliv pri cenah na žitnih tržiščih.

V Ameriki se je vkljub ugodni in visoki cenitvi kanadskega pridelka nadaljevalo poviševanje cen, dočim so pri nas cene prilično stabilne.

Koruze bo pa ostalo za izvoz v naši državi približno ravnolično kakor lani.

Uvozna trgovina zastaja. Znižanje azijskega, ki ima namen omiliti dosedanje izredno visoke postavke, katere hoče vlada s tem korigirati, je zopet vrglo stare kalkulacije cen na stran in trgovci so morali začeti računati z nižjim azijskim, kar je prineslo v poslovanje gotovo vzdržljivost. Posli so v uvozni trgovini bolj slabi.

Nasprotno pa pričakujejo izvozniki v znižanju azijskega, znižanja izvoznih carin oživiljenje izvoza. Bilanca zunanje trgovine je postala še bolj aktivna. Za lesno trgovino pride v poštev tudi znižanje železniških tarifov za izvoz lesa; o tem znižanju je izjavil železniški minister, da bo veljalo samo do 1. septembra t. l. in da je imelo namen forsirati izvoz, da bo jeseni dovolj vagonov na razpolago.

Potrebno bi bilo opozoriti prometnega ministra, da je nujno znižati tarifyne postavke na zlato pariteto. Kakor zatrjujejo poučeni, se nove železniške tarify že tiskajo, in da bodo v 3—4 tednih stopile v veljavo. Obljubljali so nam jih že za 1. avgust 1925!

Kako dolgo se bo mogel držati finančni minister obljubljene stabilizacije dinarja, se bo kmalu pokazalo. Že v avgustu se pričinja vsakoletni normalni dvig dinarja in vprašanje je, če bo Narodna banka imela dovolj sredstev za vzdrževanje kurza dinarja.

Iz Belgrada tudi neprestano spuščajo v svet vesti, da je v najkrajšem času pričakovati realizacije Blerovega posojila. Pri tej transakciji bo udeležena tudi angleška skupina Armstrong-Worthworth. Potem govorijo v Belgradu tudi o gradbi železniških zvez Pančev—Belgrad in Belgrad—Sarajevo—Split, kar je pripravljena zgraditi neka ameriška družba.

Vpogled v poslovne knjige. Zadnji »Trgovski list« prinaša pod tem naslovom uvodni članek, v katerem pravi med drugim, da se je naredba, ki dopušča vpogled v poslovne knjige, izrabljala dosedaj le v važnejših in le bolj izjemoma. Toda davčna administracija je začela to naredbo intenzivno uporabljati šele pred dobrim pol letom; zahteva vpogled celo v knjige trgovcev in obrtnikov, ki jih sploh nimajo.

Poglavje o enakosti davčnih bremen. (Vojvodina in Srbija.) Neka vojvodinska banka izkazuje kapitala 1.200.000 dinarjev, plačala bo za to davka 600.000 Din; neka belgrajska banka s kapitalom 120 milijonov dinarjev, ima dobička 236.000 dinarjev, davka bo plačala 30.000 dinarjev!

Jugoslovanska naročila pri škodovih tvornicah. Pred kratkim so škodove tvornice v Plznu dobile od jugoslovanske vlade naročil v vrednosti 12 milijonov dolarjev. Dobava je določena na dve leti.

Avstrijsko-jugoslovanska trgovinska pogajanja pred zaključkom. »Neue Freie Pres-

se« poroča, da se približujejo jugoslovansko-avstrijska trgovinska pogajanja, ki so sicer že precej napredovala in so se zopet začela pred več tedni, zaključku. Da ne bi postavili živahnih trgovskih odnosov med obema državama motenju, se bodo zaenkrat omejili na zaključitev tarifyne pogodbe.

Vojna odškodnina. Ta papir (2½% renta za vojno škodo) beleži zadnje čase izredno visok tečaj. To pripisujejo predvsem vestem, da se bo amortizacija tega papirja vršila hitrejša kakor dosedaj. Belgrajski listi poročajo, da je glavno ravnateljstvo državnih dolgov zahtevalo kredit 169.2 milijona dinarjev za obresti in amortizacijo. V letu 1926. bi se imelo amortizirati 43.000 komadov po 1000 Din nominalne. — Interesantno je zabeležiti dejstvo, da so prejšnji teden na belgrajski borzi kurzi treh državnih rent (7% invest. vojna odškodnina in 4% agrarne obveznice) dajali enako obrestovanje (10 in pol odstotka letno).

Kovani drobiž. Kakor poročajo iz Belgrada, je prispela na Sušak prva pošiljatev kovanega drobiža po 2 Din (7 vagonov v vrednosti 15 milijonov dinarjev). Kmalu pa bo prišel tudi kovan drobiž za 1 in pol dinarja; V finančnem ministrtvu obljubujejo, da bo 2 dinarski kovan drobiž dali v promet ta teden. Zadnji čas je že, da se izmenja raztrgani in nečisti drobiž.

Iz Zveze industrijecev. Kakor nam poročajo poučeni krogi, je preložen občni zbor Zveze industrijecev na slovenskem ozemlju SHS na konec avgusta ali začetek septembra t. l.

Iz Trgovske in obrtniške zbornice. »Službene novine« donajajo naredbo o novem volivnem redu za trgovske in obrtniške zbornice. Po tem volivnem redu se imajo izvršiti volitve v to institucijo najdalje do 1. novembra t. l. V kolikor smo poučeni, so v Trgovski in obrtniški zbornici že začeli s predpripravi za volitve. K stvari se še povrnemo. — Prezidava poslopja zbornice je v polnem teku. Sedaj se ravno gradi stopnišče. Prezidavo vodi poseben stavbeni odsek, kateremu načeluje podpredsednik zbornice g. Ivan Ogrin. Drugo leto se vrši pri nas v Ljubljani 4. gospodarski kongres (1. Zagreb, 2. Skopje, 3. Sarajevo), za katerega so poverili s pripravi Ljubljansko zbornico.

Mednarodna razstava v Bazlu. V Bazlu (Švica) se vrši od 1. julija do 15. septembra t. l. mednarodna razstava notranje plovbe in izkoriščanja hidrauličnih moči.

Semenj v Aradu. Naše poslanstvo v Bukarešti naznanja, da se bo vršil vzorčni semenj in razstava pohištva v Aradu od 1. do 10. avgusta t. l. Prospekt dobijo zainteresirani v Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani.

BORZA.

Dne 20. julija 1925.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.475—13.625, Italija 2.085—2.115 (2.115), London 276—279 (277.75), Newyork 56.15—57.25 (57), Pariz 2.635—2.685 (2.70), Praga 1.678—1.702 (1.6975), Dunaj 7.96—8.08 (8.04), Curih 11.03—11.13 (11.09).

Curih, Belgrad 9.05 (9.05), Pešta 0.725, Berlin 1.226, Italija 19 (19.05), London 25.03 (25.04), Newyork 515 (515), Pariz 24.25 (24.25), Praga 15.23 (15.25), Dunaj 72.55 (72.55), Bukarešt 2.80, Sofija 3.755.

Dunaj. Devize: Belgrad 243, Kodanj 150.05, London 3499.20, Milan 2619, Newyork 70.935, Pariz 3340, Varšava 135.50. Valute: dolarji 705.20, angleški funt 3442, francoski frank 3338, lira 2628, dinar 1241, češkoslovaška krona 21.

Praga. Devize: Lira 124.50, Zagreb 159.25, London 164.25, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. inv. posojilo 66.50—68, volja na odškodnina 240 (bl.), Čilska posojilnica 200—205, Lj. kreditna 225—250, Merkantilna 100, Prastrediona 805—810, Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 105—130, Trbovlje 350—360, Nevča

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

— Nobenega dokaza nimate za svojo trditve, je odgovoril živo Paganel, ne vem, čemu ne bi hoteli ponesrečenci, potem ko so jih Indijanci odvedli v notranjščino dežele, poskusiti, kako bi obvestili po tej-le steklenici zunanji svet o svojem vjetništvu.

— Čisto enostavno, dragi Paganel, zakaj, če hočeš vreči kako stvar v morje, moraš imeti vsaj morje.

— Da, če pa ni morja, pa vsaj reke, ki se izlivajo v morje!

Molk začudenja je sprejel ta nepričakovani odgovor, ki je bil vendar tako verjeten. Po tem, kako so se zaiskrile vseh oči, je Paganel spoznal, da je vril vsem poslušalcem novega upanja, ki se ga krčevito oprijemljejo. Lady Helena je spregovorila prva: »Kakšna misel!

— In kako dobra misel, je pristavil naivno zemljepisec.

— No, in kaj mislite potem?... ga je vprašal Glenarvan.

— Mislim, da je treba poiskati sedemintrideset vzporednik prav na onem mestu, kjer stopi na ameriško obrežje, in mu slediti, ne da bi se oddaljili od njega več kot pol stopinje, prav do tistega mesta, kjer se zopet potopi v Ocean. Mogoče, da najdemo spotoma ponesrečence z Britanije.

— Malo verjetno, je pripomnil major.

— Naj bo verjetnost še tako majhna, prezreti je

razlaga našega prijatelja Paganela. Brez obotavljanja se nam je podati na pot, ki nam jo je začrtal.

Kapitan more biti vjetnik močnega ali slabega rodu. V drugem slučaju ga osvobodimo sami, v prvem pa premostimo njegov položaj, nadaljujemo pot v Buenos Aires in poiščemo Duncana na vzhodni obali; nato izvežba major Mac Nabbs večjo četo, ki bo vstanu ugnati Indijance vseh argentinskih dežel.

— Tako je, Vaše blagorodje! je odgovoril John Mangles, pristavim naj le, da bo ta sprehod preko argentinskih planjav čisto brez nevarnosti.

— Brez nevarnosti in brez naporov, ga je po pravil Paganel. Koliko jih je že hodilo tako, ki niso imeli nikakih sredstev in ki jih ni bodril plemeniti cilj, ki smo si ga izbrali mi! Ali ni l. 1772. neki Basilijs Villarmo šel iz Carmen do Kordiljer? Ali ni l. 1806. čilski sodnik iz province Concepcion, don Luiz de la Cruz, odpotoval iz Antuca in sledil ravno istemu sedemintridesetemu vzporedniku, ali ni preplezal Ande in dospel v Buenos Aires po štiridesetih dneh potovanja? In končno, ali nista polkovnik Garcia in moj čestiti stanovski tovariš doktor Martin de Monssy prehodila te pokrajine na vse strani in storila isto za znanost, kar hočemo storiti mi iz ljubezni do bližnjega?

— O gospod, gospod, je vzkliknila Mary Grantova zglasom, ki se je tresel od genotja, kako naj se zahvalim za požitvalnost, ki vas vodi v take nevarnosti?

— Nevarnosti! je vzkliknil Paganel. Kdo je spregovoril besedo nevarnost?

— Jaz že ne, se je odrežal Robert Grant, pogled mu je bil pogumen in oči so se mu zaiskrila.

(Dalje sledi.)

100 (den.), Nihag 45 (bl.), Stavbna družba 165—180, 4 in pol odst. zastavni listi 20 (den.), 4 in pol odst. kom. zadolžnice 20 (den.).

Zagreb. Hrv. eskomptna 107.50—108, Kreditna, Zagreb 105—108, Hipobanka, Zagreb 56.50—57.50, Jugobanka 96—97, Prastrediona 805—810, Slavenska 64—68, Lj. kreditna 235, Eksploatacija 380.40, Seferana 510—515, Gutmann 420—427, Slavonija 49—49.50, Trbovlje 347.50—352.50, 7 odst. drž. inv. posojilo 68, vojna odškodnina 230.50—242.

Dunaj. Efekti: Dunav-Sava-Jadran 603.200, Alpine 296, Greinitz 145, Kranjska industrijska družba 400, Trbovlje 471, Hrv. eskomptna 132, Leykam 154, Hipobanka, Zagreb 70, Avstrijske tvornice za dušik 171, Mundus 900, Slavex 185, Slavonija 53.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske monte, 20 m 25 mm, fco meja 500 (bl.); remeljini 35-70, 60-60, 80-80, monte, fco meja 580 (bl.); hrastove vozovne deske 43 mm 2.65, 53 mm 2.85, fco meja 1250 (den.); bukova drva, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja 4 vag., zaklj. 19. — Zito in poljski pridelki: Pšenica Hardwinter II, fco Postojna trans. 430 (bl.); pšenica, Bačka, nova, par. Ljubljana 365 (bl.); pšenica, sremska, nova, par. Ljubljana 360 (bl.); korusa, slavonska, par. Ljubljana 2 vag., zaklj. 230; ficol ribičan, orig. fco Ljubljana 300 (den.); laneno seme la, fco Ljubljana 550 (den.); krompir, novi, fco fcijska postaja 85 (bl.); ječmen, domači, fco Ljubljana 200 (den.).

Raznoterosti.

«Cesta milijonarjev».

Malo je znano, da danes samo en del slavne Fifth Avenue v New Yorku zasluži ime cesta milijonarjev. V spodnjem koncu Fifth Avenue so stare aristokratske hiše skoraj izginile, tam so sedaj najemniške hiše od 10 do 15 nadstropij. Proti sredini te ceste so same veletrgovine, hoteli, klubi, cerkve in banke. Sele od tu naprej se pričneta gornja Fifth Avenue, to je prava cesta milijonarjev. Tu stojijo palače ameriške aristokracije. Tu nam je izjemoma možno videti kak hotel ali temu slično poslopje.

V najnovejšem času pa se ta cesta milijonarjev stalno manjša, govoriti moremo o nekem begu milijonarjev iz tega sedeža tolikega bogastva. Veliko število prebivalcev New Yorka je s težavo prevzelo vest o prodaji palače Astor, ki je bila izvršena pred nekaj tedni. To mesto je bilo nekako središče aristokracije novejšega mesta. Kmalu po smrti gospe Astor l. 1908. je prihrumela v bližino palače Astor jeklena družba, to so vsi, ki so z jeklom postali novi milijonarji, potem kralji bakra, čina, piva, ki niso spadali k stari, pravi amerikan-

ski aristokraciji. Ni čuda, da so potomci starejše aristokracije pobegli v stranske ulice.

Pri tem umikanju milijonarjev pa igra veliko vlogo služabništvo. Nprestano nadlegovanje z nastavljanjem in odstavljanjem različnih strežajev zagreni dolarskemu kralju bivanje na njegovem domu. Pri amerškem milijonarju pa je o domu sploh težko govoriti. Ni lahko povedati, v katerem letnem času živi kak bogat Amerikanec v New Yorku. Vsak bogataš ima najmanj 5 do 6 hiš: v glavnem mestu eno, potem v večno topli Floridi, kjer prebije mrzlo zimo, v Kaliforniji, v Newportu in na Long Islandiji. K vsemu temu pa spada brezpopojno še potovanje v Evropo in navadno tudi potovanje okoli sveta z lastnim parnikom. V New York pridejo taki le slučajno, ko se vozijo ravno mimo ali pa je kaj drugega vzrok njihovem prihodu. To vladajoče nazi-ziranje je privedlo do tega, da si večina milijonarjev najame več sob v kakem prvovrstnem hotelu kamor pridejo lahko vsak čas in ji mni treba skrbeti za služabništvo, ker skrb za to uprava hotela sama. Amerikanski listi poročajo, da bo prodanih še 30 do 40 takih palač ki bodo dale prostor najemniškim hišam.

Naznanila.

Uprava inženjerske zbornice v Ljubljani sklicuje sestanek vseh članov zbornice, ki se vrši v četrtek 23. julija ob 17 v dvorani mestnega magistrata. Na sestanek se vabijo posebej še vsi inženjerji in arhitekti, ki se pripravljajo za javno prakso, sicer pa vsi člani sekcije UJIA. Uprava bo poročala o svojem dosedanjem delovanju. G. univ. prof. dr. ing. Miroslav Kasal bo predaval: Opazovanja po poplavi v Poljanski dolini.

Priljubljeni odbor Belokranjske podružnice SPD v Črnomlju se je na novo sestavil. Začasno predsedstvo je prevzel g. dr. Božidar Küssel, okr. zdravnik v Črnomlju, tajniške posle opravlja g. Albin Cebular, učitelj na Talčjem vrhu, in Joža Sterbene, davčni asistent v Črnomlju, blagajniške pa Jože Kastelic, tajnik mestne hranilnice v Črnomlju. Vse prireditve in zbirke v prid stavbi nove koče na Mirni gori vodi ta priljubljeni odbor in vsi event. prispevki v denarju in materijalu naj se pošljejo le na podružnični naslov v Črnomlju. Nobena druga oseba ni pooblaščen in ne opravičena v imenu podružnice pobirati denar in event. druge prispevke, ali prirežati kakršnekoli prireditve. — Dr. B. Küssel, t. č. predsednik; Sterbene, t. č. tajnik.

Poizvedovanja.

Naša se je v nedeljo v cerkvi sv. Petra palica. Kdor jo je pozabil, naj se oglasi pri vratarju v ubožnici, Japljeva ulica.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Oplograph dobite edino le pri **L. Baraga**, Selenburgova ul. 6/I. Telefon št. 980

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

Za malo priprosto gostilno

na deželi se išče kmečko dekle. Naslov pove upravnistvo tega lista pod št. 4724.

UČENKA

ne nad 15 let stara, se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Učenka 3« št. 4723.

Išče se za takojšen nastop

fakturist

spособen in zanesljiv, samski, s primerno teoretično izobrazbo in večletno trgovsko prakso, z znanjem slovenščine in nemščine, stenografije in strojepisja. Ponudbe z navedbo plače pri prosti kurjavi, razsvetljavi in stanovanju na: Družbene papirnice d. d., Veržbe, pošta Devica Marija v Polju.

Išče se poštena ženska v srednji dobi kot

gospodinja in kuharica

k štirim mlajšim dijakom mirnega značaja, v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Samostojna gospodinja« na upravo Slovenca pod št. 4631.

Razpisuje se služba

organista in

cerkvenika

v Mirni peči. Dohodki so v biri in nekaj iz zemljišča in prosto stanovanje. Prednost imajo tisti, ki so zmožni tudi opravljati službo občinskega tajnika. — Prošnje je nasloviti na župni urad Mirna peč do 15. avg. t. l. Službo je nastopiti do dne 25. septembra t. l.

UČENKA, zdravega, z dobrimi šol. spričevali, dober računar, sprejme trgovina z meš. blagom v okol. Ptuj. Stanovanje in hrana v hiši. Dopise na upravo lista pod »Trgovca« št. 4667.

Na stanovanje in hrano

se sprejme gospodinja. Naslov v upravi »Slovenca« pod »1. avgust« št. 4698.

Več stanovanj

kamenja, POSREDOVALEC

— Sv. Petra cesta št. 23 I.

Velika delavnica

272 m² v Celju blizu kolodvora tik železnice, se odda v najem za večletno predplačilo, mesečno 2500 Din, pripravno za vsako podjetje. Naslov v upravi pod 4644.

Ajda siva

lepo semensko blago in

inkarnat deteljo

nudi najceneje

SEVER & Komp., Ljubljana.

PRODAM radi selitve

novo hišo

8 sobe, kuhinjo, klet, zraven hiše velik vrt, 5 minut od post. Vižmarje; cena 60.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4700.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Pohištvo lepo, za spal-

ne sobe, iz trdega in jedil-

ne sobe, iz trdega in mehke-

ga lesa, jako nizke cene,

predam. — FRANC TOMŠIČ,

mizarstvo, Zg. Kašelj pri D.

M. v Polju, žel. post. Zalag.

Pozor lesni trgovci!

Kdo bi zamenjal suh

les za stoječe smreke,

približno 700 kubikov, nekaj

tramov, nekaj desk za od-

škodnino dobi zemljo, kjer

rastejo smreke, katera pa

meri 8553 m² v lepem kraju

Ljubljanske okolice. Oglasiti

se je najkasneje do 21. VII.

1925 do 6. ure zvečer. Gos-

pospovska cesta 14, I. nad.

Informacijska pisarna.

Posestvo naprodati!

13 $\frac{3}{4}$ orolov zemlji s hišo

prodam za 30.000 Din v bli-

žnji svetovnega kopališča,

jako primerno za turiste in

tujce. — ADALBERT KO-

PAC, Maribor, Aleksandrova

ulica 14.

V Radovici pri Metliki je

naprodati dobro ohranjen

HARMONIJ

poraben tudi za manjše cer-

kve. — Pojasnila daje župni

urad.

Naprodati je še skoraj nov

naprodati

spomenik

črn granit, cena po dogo-

voru. Naslov pove uprava

lista pod št. 4732.

BREZOV LES

od 14 cm debeline in 1 m

dolžine naprej ter tudi smre-

kovo skorjo vsako množino

kupim. Ponudbe pod »Akred-

itiv«, 1000, Maribor, poštno-

noležke, pošta 2.

POZOR! POZOR!

Tovarn. ostanki

za perilo so naprodati po po-

lovični ali zelo znižani cen.

Ne zamudite ugodne prilike.

Resljeva cesta 30, I., desno.

Insertirajte

v »Slovenca«!

Conjenemu občinstvu najtop-

leje priporočam higijenično

urejeni BRIVSKI SALON.

Niko Koman

Poljanska cesta št. 13,

nasproti II. drž. gimnazije.

Borove hlode

iščem v nakup 3—5000 ko-

madov, 8, 9, 10 metrov dol-

žine, na tankem kraju 14 do

16 cm debeline. Ponudbe

naj se pošljejo na adresu:

Leon BERGER, Brod n. S.

Vinski sodi

se ugodno prodajo radi opu-

Prosto

stanovanje

drva mleko in njivo za pri-

delavo zelenjave, krompirja

itd., dam pošten, upokojencu

z ženo brez otrok ali ne več

kot še enim članom družine,

pridnega, vestnega, vajenega

dela, ki bi pomagala z ženo

opravljati vsa dela pri kmeč-

kem gospodarstvu in bila

vsakdar na razpolago. Na-

tančnejši dogovor usno ali

pismeno. Naslov pove upra-

va Slovenca pod št. 4743.

Naprodati je

enonadstr. vila

z vrtom v Zgornji Šiški št. 100.

Več pove uprava »Slo-

venca« pod št. 4731.

Narodna noša

dve zlati avbi ter več žen-

skih in moških narodnih ob-

lačilnih predmetov naprodati

pri A. ŠUSTAR, p. Lukovica

št. 22 pri Domžalah.

Semenska ajda

črna in siva, rdeča detelja

in grahova se dobi pri

Fran. Pogodnik, Ljubljana,

Dunajska cesta št. 36.

20.000 m³ smrekovih desk,

polovico jelkovih, večina dimenzij 76 × 225 — od 4 do

8 m dolge, 105 × 230 — 450 m dolge, 65 × 230 — 4 do

8 m dolge, 55 × 230, 53 × 155 — 450 m dolge, 2000 m³

pa krajših, rezane ostrorobato, lepo belo blago in popol-

nomo zdravo, se išče za dobavo od avgusta 1925 do

avgusta 1926. Ponudbe franko vagon ali franko meja

Jesenice ali Prevalje. Ker se plača eventualno nekaj

naprej, zaostanek pa se stavi akreditiv, pridejo res le

najnižje ponudbe v pošt. Sprejmejo se tudi delne do-

bave. Natančnejše se poizve pod »Rezani les in akreditiv

20.000« pošt. n. ležke, Maribor, pošta 2.

ZAHVALA.

Pred odhodom v novo domovino — Ameriko, mi

nalaga dolžnost, da se javno zahvalim svojim sorodnikom

v Globelji pri Sodražici v Spodnji straži na Dolenjskem,

osobito pa preč. gospodu svetniku Francu Travnu v So-

dražici za vse lepe besede, sprejem in postrežbo. Zahva-

lujem se nadalje tudi čast. gospodu kaplanu Kušljanu,

pevskemu društvu »Glas«, g. županu Stupici ter gg. Oraž-

mu in Ant. Lavrenčiču za vso njihovo veliko naklonje-

nost, ki so jo izkazali meni v teh kratkih dnevih, ko

sem se mudil v njih prijateljski sredi. Bog Vas živi, dragi

mi sorodniki, prijatelji in znanci, nikdar ne bom mogel

pozabiti onih poštenih in veselih ur, ki sem jih preživel

med Vami. Še enkrat izrekam najlepšo zahvalo vsem,

ostanite mi zdravi, Z Bogom!

V Ljubljani, dne 19. julija 1925.

JOHN GORNIK.

Zahvala.

... izgubi naše ljubljensko

CILE

katero je smrt rešila po dolgoletni težki bo-

lezni, izrekamo tem potomcem, ki so blago-

pokožno sprejeli na njeni zadnji poti in jo

obdali s krasnim cvetjem, našo najtoplejšo

zahvalo.

Ljubljana dne 20. julija 1925.

Globoko žalujoča rodbina

HARING.

ODDA SE V NAJEM

Prostorno

SKLADIŠČE

v bližini kolodvora. Skladi-

šče je zelo pripravnost tudi za

vinsko klet. — Ponudbe pod

»Skladišče št. 4694« naj se

oddajo upravi »Slovenca«.

Šestsedežni

osebni avto

znamke »Puch«, tipe D VI,

v popolnoma dobrem, takoj

uporabljivem stanju, se pro-

da pod ugodnimi pogoji. —

Vprašati je Reklamni zavod

Kovačič Maribor, Slomškov

trg št. 16.

Prodaj po nizki ceni

veliko dvonadstropno

HIŠO

v Celju blizu kolodvora, tik

železnice, samo spodnjega

prostora 480 m², prostori so